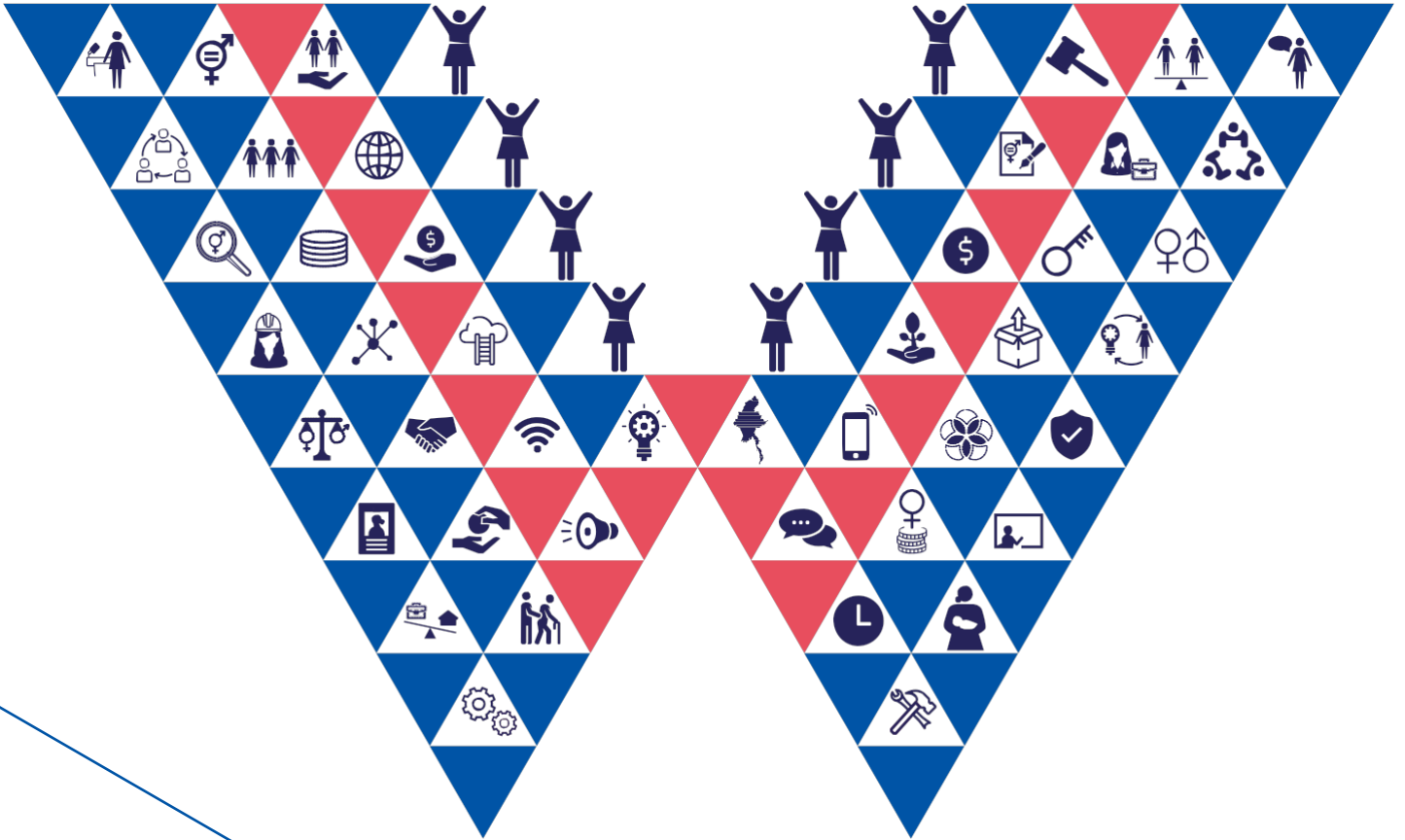

International
Labour
Organization

**SASAKAWA
PEACE
FOUNDATION**

အစီရင်ခံစာ အနှစ်ချုပ်

မြန်မာနိုင်ငံတွင်
အမျိုးသမီးများ၏ စွန့်ဦးတီထွင်မှု
ဖွံ့ဖြိုးရေး အခြေအနေများအား
အမျိုးသား အဆင့်
လေ့လာ ဆန်းစစ်ချက်

အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာအလုပ်သမားရေးရာအဖွဲ့ (ILO) နှင့်
Sasakawa ငြိမ်းချမ်းရေးအဖွဲ့ (SPF)
တို့အတွက် Annette St-Onge &
Lois Stevenson တို့ကရေးသားပြုစုသည်။

အစီရင်ခံစာ အနှစ်ချုပ်

နိဒါန်း

မြန်မာနိုင်ငံတွင် အမျိုးသမီး စွန့်ဦးတီထွင်မှု (WED)ကို အမျိုးသားအဆင့် လေ့လာဆန်းစစ်မှု ပြုလုပ်ရခြင်း၏ အဓိက ရည်မှန်းချက်မှာ အမျိုးသမီး စွန့်ဦး တီထွင်သူများ ပေါ်ထွက်လာရန်နှင့် အမျိုးသမီးများ ပိုင်ဆိုင်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအတွက် လိုအပ်သော အရင်းအမြစ်များနှင့် အထောက်အပံ့များကို လက်လှမ်းမီ ရရှိနိုင်ရန် တို့အပေါ် သက်ရောက်နိုင်သည့် အဓိက အားနည်းချက်များကို ရှာဖွေ ဖော်ထုတ်သွားကာ ရေရှည်တည်တံ့ပြီး ကြီးထွားတိုးတက် လာရန်အတွက် လိုအပ်သော အရင်းအမြစ်များနှင့် အထောက်အပံ့များကို တန်းတူညီမျှ ပံ့ပိုးပေးနိုင်ရန် ဖြစ်သည်။

ILO ၏ WED လေ့လာဆန်းစစ်ရေး နည်းလမ်းသည် အဓိကမူဘောင် ခြောက်ခုကို ပြန်လှန်လေ့လာ သုံးသပ်ခြင်းအား အခြေခံထားပါသည်။ ထိုမူဘောင်များအား အမျိုးသမီးစွန့်ဦးတီထွင်မှုများအတွက် သင့်လျော် ကောင်းမွန်သော သာပတ်ဝန်းကျင်တစ်ရပ်ဖန်တီးနိုင်ရေးတွင် အဓိကလွှမ်းမိုးသက်ရောက်နေသောအကြောင်းတရား များအဖြစ် ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာထားပြီး -

၁။ အမျိုးသမီးများ၏ စီးပွားရေးဆိုင်ရာ အခွင့်အာဏာကို မြှင့်တင်ပေးမည့် ကျား၊ မ တန်းတူညီမျှမှုကို အလေးပေး ဂရုပြုသော (Gender-sensitive) ဥပဒေရေးရာနှင့် ဥပဒေစည်းမျဉ်း ကြပ်မတ်ထိန်းသိမ်းမှု ဆိုင်ရာစနစ်

၆။ မူဝါဒရေးရာ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးမှုများတွင် အမျိုးသမီး စွန့်ဦးတီထွင်သူများအား ကိုယ်စားပြုမှုနှင့် အမျိုးသမီး စွန့်ဦးတီထွင်သူများ ပါဝင်မှု

၅။ ဈေးကွက်များနှင့် နည်းပညာတို့ကို လက်လှမ်းမီ ရရှိနိုင်မှု

၄။ ကျား၊ မ တန်းတူညီမျှမှုကို အလေးပေး ဂရုပြုသော စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးမှုဆိုင်ရာ အထောက်အပံ့ပေးရေး ဝန်ဆောင်မှုများ (BDS) ကို လက်လှမ်းမီ ရရှိနိုင်မှု

၂။ WED မြှင့်တင်ရေးအတွက် ထိရောက်ကောင်းမွန်သော မူဝါဒပိုင်းဆိုင်ရာ ခေါင်းဆောင်မှုနှင့် ပေါင်းစပ် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်မှု

၃။ ကျား၊ မ တန်းတူညီမျှမှုကို အလေးပေး ဂရုပြုသော (gender-sensitive) ဘဏ္ဍာရေး ဝန်ဆောင်မှု များအား လက်လှမ်းမီ ရရှိနိုင်မှု

မြန်မာနိုင်ငံတွင် WED လေ့လာဆန်းစစ်မှုကို ၂၀၁၈ အောက်တိုဘာမှ ၂၀၁၉ မတ်လ အကြားတွင် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ လေ့လာဆန်းစစ်မှုတွင် နိုင်ငံအတွင်း၌ WED မူဘောင် ခြောက်ခုမှ အခြေအနေ တစ်ခုစီ အတွင်းရှိ အားသာချက်များကို အရေအတွက်အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ အရည်အသွေးအားဖြင့်လည်းကောင်း ဆန်းစစ်ခြင်းကို ပေါင်းစပ် အသုံးပြုခဲ့သည်။ ထိုနည်းလမ်းများတွင်- ၁) အငယ်စား/ အသေးစား/ အလတ်စား စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများ (MSMEs) နှင့် အထူးသဖြင့် အမျိုးသမီး စွန့်ဦး တီထွင်သူများအား စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးမှု၊ ဘဏ္ဍာရေးနှင့် အခြားထောက်ပံ့မှုများ ပေးနေသော အဖွဲ့အစည်းများကို ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာခြင်းနှင့် ဆီလျော်သော စာတမ်းများ၊ အစီရင်ခံစာများနှင့် ကိန်းဂဏန်း အချက်အလက်များကို ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း၊ ၂) နေပြည်တော်နှင့် ရန်ကုန်ရှိ အကျုံးဝင် ပတ်သက်သော အဖွဲ့အစည်း (၂၃) ခုမှ အဓိက ပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် တွေ့ဆုံ မေးမြန်းခြင်း၊ ၃) ရန်ကုန်နှင့် အနီးရှိ မြို့နယ်များမှ အမျိုးသမီး စွန့်ဦးတီထွင်သူ (၁၈) ဦး တက်ရောက်သော ဦးတည်အုပ်စု မေးမြန်းခြင်း (၃) ခု နှင့် ၄) အမျိုးသမီး စွန့်ဦးတီထွင်သူ (၂၀၈) ဦးအား မျက်နှာချင်းဆိုင် တွေ့ဆုံမေးမြန်း စစ်တမ်းကောက်ယူခြင်းတို့ ပါဝင်သည်။ ဤလေ့လာမှုတွင် ILO ၏ စံသတ်မှတ်ချက် ဖြစ်သော “အမျိုးသမီး စွန့်ဦး တီထွင်သူများအား လေ့လာခြင်း(WES)” မေးခွန်းလွှာများကို အသုံးပြုကာ မြန်မာနိုင်ငံ၏ အသေးစိတ် အခြေအနေကို အထူးပြုထားသည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင် “ကျား၊မ ခွဲခြား ကိုယ်စားပြု ပေးအပ်ခြင်း” ပြုလုပ်ကာ အမျိုးသမီး စွန့်ဦးတီထွင်သူများ လုပ်ငန်းစတင်နိုင်ရန်နှင့် ကြီးထွားလာရန်တို့ကို အထောက်အပံ့ပေးခြင်းအားဖြင့် အကျိုးကျေးဇူးများ ရလာနိုင်ချေ သိသာထင်ရှားစွာရှိသကဲ့သို့ ကျား၊ မ တန်းတူညီမျှမှုနှင့် အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများနှင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ အတွင်း ခွဲခြားဆက်ဆံမှု မရှိအောင် ဆောင်ရွက်ခြင်းတို့ကိုလည်း မြှင့်တင်လာနိုင်မည်။ နိုင်ငံတွင်းရှိ အမျိုးသမီး စွန့်ဦး တီထွင်သူများ၏ အခြေအနေနှင့် ပုံသဏ္ဌာန်များ တိုးတက်လာရန် အတွက် လုပ်ဆောင်ရန် လိုအပ်သည့် လုပ်ငန်းများကို အကျုံးဝင် ပတ်သက်သူ အများအား အသိပေးရာတွင် WED လေ့လာ ဆန်းစစ်ခြင်းမှ တွေ့ရှိချက်များကို အသုံးပြုနိုင်ခဲ့သည်။ ထိုအကျုံးဝင် ပတ်သက်သူများမှာ မူဝါဒရေးဆွဲသူများ၊ စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးမှုဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှု အထောက်အပံ့ပေးသူများ၊ ဘဏ္ဍာရေး ဝန်ဆောင်မှု အထောက်အပံ့ ပေးသူ နှင့် အဖွဲ့အစည်းများ၊ အဖွဲ့ဝင် အခြေခံ စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများနှင့် ကဏ္ဍအလိုက် အဖွဲ့အစည်းများ၊ လုပ်ငန်းရှင် အဖွဲ့အစည်းများ၊ အစိုးရ မဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်း (NGOs)များ၊ သုတေသန ပြုသူများနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေး မိတ်ဖက်များ ဖြစ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် အမျိုးသမီး စွန့်ဦးတီထွင်မှုများ ဖွံ့ဖြိုးလာရေး ဆောင်ရွက် ရာတွင် တွေ့ကြုံရသော စိန်ခေါ်မှုများကို ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာကာ ဖြေရှင်းလုပ်ဆောင်ခြင်းများ ပါဝင်သည့် အမျိုးသမီးများ စွန့်ဦး တီထွင်သူများ ဖြစ်လာနိုင်ခြေ လုံးဝ မဖွံ့ဖြိုးသော အခြေအနေအား ဖြေလျှော့ခြင်း လုပ်ဆောင်နိုင်ရန် အမျိုးသား အဆင့် မဟာဗျူဟာများ ပုံစံထုတ်ရာတွင် အကြံပြုချက်များသည် ခိုင်မာသော အခြေခံများ ဖြစ်လာနိုင်မည်။

အဓိက လေ့လာတွေ့ရှိချက်များ

မြန်မာနိုင်ငံတွင်း အမျိုးသမီး စွန့်ဦးတီထွင်မှု (women's entrepreneurship) ၏ အနေအထား

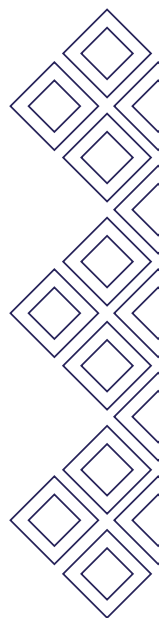
အစိုးရက အငယ်စား/ အသေးစား/ အလတ်စား စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများ (MSMEs) နှင့် ပတ်သက်သော အချက်များ ဖော်ထုတ်ထားသော်လည်း ကျား၊ မ ခွဲခြားထားသော အချက်အလက်များ မပါဝင်သောကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံတွင် အမျိုးသမီးများ ပိုင်ဆိုင်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်း ရာခိုင်နှုန်းအတွက် တရားဝင် သတင်း အချက်အလက် အရင်းမြစ်များမရှိပေ။

သို့ရာတွင် ၂၀၁၄ ခုနှစ် လူဦးရေနှင့် အိမ်ခြေ သန်းခေါင်စာရင်းမှ ကိုယ်ပိုင် အလုပ်အကိုင် (self-employment) ဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ အရ အလုပ်ရှိသော အမျိုးသမီးများ၏ ၃၇.၇% မှာ ကိုယ်ပိုင်အလုပ်လုပ်ကိုင်သူများ ဖြစ်ကြောင်း တွေ့မြင်ရပြီး အမျိုးသားများတွင် ၄၇.၃% ရှိနေခြင်းနှင့် နှိုင်းယှဉ်ကြည့်နိုင်သည်။ အရေအတွက်အားဖြင့် ကိုယ်ပိုင် အလုပ်လုပ်ကိုင်သူ အမျိုးသမီး (၃.၃) သန်းနှင့် ကိုယ်ပိုင်အလုပ်လုပ်ကိုင်သူ အမျိုးသား(၆.၄) သန်းရှိသည်ဖြစ်ရာ အမျိုးသားများမှာ အမျိုးသမီးများထက်ကိုယ်ပိုင် အလုပ် လုပ်ကိုင်မှု နှစ်ဆခန့် ပိုမို များပြားသည်။ ထို့အပြင် ကိုယ်ပိုင်အလုပ် လုပ်ကိုင်သူ အမျိုးသမီးများမှာ ကိုယ်ပိုင်အလုပ် လုပ်ကိုင်သူ အမျိုးသားများနှင့် နှိုင်းယှဉ်လျှင် အလုပ်ရှင် ဖြစ်နိုင်ခြေ ထက်ဝက်ခန့် ပိုမိုနည်းပါးသည် - ခန့်မှန်းခြေအားဖြင့် ကိုယ်ပိုင်အလုပ် လုပ်ကိုင်သူ အမျိုးသမီးများအားလုံး၏ ၃% နှင့် ကိုယ်ပိုင်အလုပ် လုပ်ကိုင်သူ အမျိုးသားများ၏ ၅.၇%သာ အလုပ်ရှင် ဖြစ်သည်။ သို့သော် ယင်းသည် အာဆီယံနိုင်ငံများ အားလုံးတွင်၊ အမှန်တကယ်တွင်မူ ကမ္ဘာ့ နယ်မြေ ဒေသများ အားလုံးတွင်ပါ ကျယ်ကျယ် ပြန့်ပြန့် ဖြစ်တည်နေသော အခြေအနေ တစ်ရပ်ဖြစ်သည်။ စုစုပေါင်း အားဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ကိုယ်ပိုင်အလုပ် လုပ်ကိုင်နေသူ (self-employed) စုစုပေါင်း၏ ၃၄% ခန့်သည် အမျိုးသမီးများ (အလုပ်သမားများကို ဖယ်ထုတ်ထားသည်) ဖြစ်သော်လည်း အလုပ်ရှင် အရေအတွက် စုစုပေါင်း၏ ၂၅.၆% သာရှိသည်။ ထိုအချက်ကိုကြည့်လျှင် အမျိုးသမီးများမှာ ၎င်းတို့၏ အလွန်သေးငယ်သော စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများကို အသေးစား၊ အလတ်စား စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများ အဖြစ် ဖွံ့ဖြိုး ကြီးထွားလာအောင် ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်နှင့် အလုပ်များတိုးပွားလာအောင် ဖန်တီးရန်တို့အတွက် ပိုမိုများပြားသောစိန်ခေါ်မှု၊ အခက်အခဲများနှင့် ရင်ဆိုင်နေရ ကြောင်း ယူဆနိုင်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင်းရှိ အဓိက သတင်းပေးသူများ (key informants) နှင့် ကျား၊ မ တန်းတူညီမျှမှု ဆိုင်ရာ လေ့လာချက်များအရ မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း အမျိုးသမီး စွန့်ဦးတီထွင်သူများ ပေါ်ထွက်လာရန်အတွက် အဓိက အဟန့်အတားမှာ လူမှု အဖွဲ့အစည်းအတွင်းရှိ အမျိုးသမီးများ၏ အခန်းကဏ္ဍနှင့် သက်ဆိုင်သော ယဉ်ကျေးမှု ဆိုင်ရာ သတ်မှတ်ချက်များ နှင့် အမျိုးသမီးများ အပေါ် ထားရှိသော စိတ်နေစိတ်ထား များပင် ဖြစ်သည်။ အာရှ ဖွံ့ဖြိုးရေး ဘဏ် (ADB) နှင့် ကျား၊ မ တန်းတူ ညီမျှရေး ကွန်ယက် (GEN) တို့ ကဲ့သို့သော အဖွဲ့အစည်းများ၏ ကျား၊ မ တန်းတူ ညီမျှရေး ဆိုင်ရာ လေ့လာချက်များကလည်း ဤတွေ့ရှိချက်များကို ထပ်မံ သေချာစေသည်။ အလုပ်နှင့် ဝင်ငွေမရသော အိမ်တွင်းတာဝန်၊ ဝတ္တရားများအတွက် အချိန်နှစ်ဆ ပေးနေရသော ဝန်ထုပ်များ၊ သမီးများနှင့် ဇနီးများအား မိသားစုများက စွန့်ဦးတီထွင်မှုများ အတွက် အား မပေးမှုများ၊ လုံခြုံရေးဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များကြောင့် အမျိုးသမီးများသည် ဈေးကွက်များနှင့် အခြားနေရာများ ရှိရာသို့ သွားရောက်ရန် ကန့်သတ် ခံရမှုများသည် အမျိုးသမီးများအပေါ် မိသားစုနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်မှ သတ်မှတ်ချက်များကြောင့် သိသာသော စိန်ခေါ်မှုများ ဖြစ်စေသည်။ ထို့အတူ များသောအားဖြင့် အမျိုးသမီးများအား စွန့်ဦး တီထွင်သူများနှင့် စီးပွားရေး ခေါင်းဆောင်များအဖြစ် လေးစားမှု ကင်းမဲ့ခြင်း၊ အမျိုးသားများ၏ ခေါင်းဆောင်မှုကိုသာ များစွာ ပိုမို တန်ဖိုး ထားခြင်း၊ အမျိုးသားများလွှမ်းမိုးကြီးစိုးသော ကဏ္ဍများ အတွင်း အမျိုးသမီး စွန့်ဦးတီထွင်သူများ အတွက် အသိအမှတ်ပြုမှု ရရှိရန် ခက်ခဲခြင်း စသည်တို့လည်း ပါဝင်သည်။ ယင်းတို့မှာ မြန်မာနိုင်ငံတွင် အမျိုးသမီးများ အဖို့ စွန့်ဦးတီထွင်သူတစ်ဦး ဖြစ်လာနိုင်ရန် ရင်ဆိုင် ကျော်လွှားရမည့် အကြီးမားဆုံးသော စိန်ခေါ်မှု၊ အခက်အခဲများ ဖြစ်သည်။ စံနမူပြ အမျိုးသမီး စွန့်ဦး တီထွင်သူများ ပေါ်ထွက်လာသော်လည်း အမျိုးသမီးများ စွန့်ဦး တီထွင်သူများ ဖြစ်လာစေရန် ဦးတည် ကန့်သတ်ထားသော ကျား၊ မ ရေးရာ သတ်မှတ်ချက်များနှင့် စိတ်နေသဘောထားများကို ပြောင်းလဲရန် ဆောင်ရွက်မှုများ ပြုလုပ်သင့်သည်။

အမျိုးသမီး တစ်ဦးအနေနှင့် ကျား၊ မ ရေးရာ ကွဲပြားမှုကို အခြေခံသည့် ယဉ်ကျေးမှု ဆိုင်ရာ စိန်ခေါ်မှု အခက်အခဲများကို ရင်ဆိုင်ကျော်လွှားပြီးသည်နှင့် မြန်မာနိုင်ငံရှိ အမျိုးသမီး စွန့်ဦး တီထွင်သူများသည် မိမိတို့၏ စီးပွားရေး လုပ်ငန်းစတင်ရန်နှင့် ကြီးထွားလာရန် လိုအပ်သည့် အရင်းအမြစ်များအား လက်လှမ်းမီ ရရှိနိုင်ရေး

ဆိုင်ရာ ပြဿနာတို့ကို အများစုက ကြုံတွေ့ရသည့် အပြင် အခြားပြဿနာများကလည်း သူမအား စောင့်ကြို နေမည် ဖြစ်သည်။ ထိုစိန်ခေါ်မှုများသည် အမျိုးသမီး စွန့်ဦးတီထွင်သူများ အတွက် ဘောင်ကျဉ်း သွားစေသော အခြေအနေဖြစ်သည်။ WES စစ်တမ်းမှ ရလာသော အဖြေများအရ အမျိုးသမီးများအတွက် လုပ်ငန်း စတင်ရန် အကြီးမားဆုံး အခက်အခဲမှာ လုံလောက်သော ရင်းနှီးငွေ ရရှိရေး အခက်အခဲပင်ဖြစ်ပြီး ထို့နောက်တွင် စားသုံးသူ ဖောက်သည်များ ရရှိနိုင်ရေး၊ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းတစ်ရပ်အား မည်သို့ စတင်နိုင်မည် ဟူသော သတင်း အချက်အလက်များ ရယူနိုင်ရေး နှင့် သင့်တော်ကောင်းမွန်သော နေရာ တစ်ခု ရှာဖွေနိုင်ရေး အစရှိသော အခက်အခဲများက လိုက်ပါနေသည်။ စီးပွားရေးလုပ်ငန်း ဖွံ့ဖြိုးရေး အတွက် စိန်ခေါ်မှု အခက်အခဲများ အနေနှင့် ဆိုလျှင် လုံလောက်သော ရင်းနှီးငွေ ရရှိရေးက အကြီးမားဆုံး အခက်အခဲ ဖြစ်နိုင်သည်ဟု WES စစ်တမ်း ဖြေဆိုသူများ၏ လေးပုံ သုံးပုံ ကျော်က တင်ပြခဲ့သည်။ ထို့နောက်တွင် ဖြေဆိုသူများ၏ ထင်ရှားသော အချိုးက ပြောဆိုသည်မှာ အရည်အချင်းပြည့်မီသော အလုပ်သမားများရရှိနိုင်ရေး၊ သတင်းအချက်အလက် နည်းပညာများ (ICTs) အသုံးပြုနိုင်ရေးနှင့် အခွန်ကောက်ခံမှု အရေးကိစ္စများက ဖြစ်တည်လာနိုင်သော အခက်အခဲ ပြဿနာများ ဟူ၍ ဖြစ်သည်။ “မိသားစုဆီက အားပေး ထောက်ပံ့မှု” ကို စီးပွားရေးလုပ်ငန်း ကြီးထွားလာရန်အတွက် အခက်အခဲတစ်ရပ်အဖြစ် သတ်မှတ်ရှုမြင်သော အမျိုးသမီးရာခိုင်နှုန်းသည် စီးပွားရေးလုပ်ငန်း စတင်ခြင်း အတွက် အခက်အခဲတစ်ရပ်အဖြစ် သတ်မှတ်ရှုမြင်သော အမျိုးသမီးရာခိုင်နှုန်းထက် သိသာစွာ ပိုမိုများပြားသည် (ဖြေဆိုသူများ၏ ၃၀.၈% နှင့် ၈.၇% အသီးသီး ရှိသည်။) စီးပွားရေးလုပ်ငန်း ဖွံ့ဖြိုးကြီးထွားလာရန်အတွက် အချိန်ပိုမို ပေးဆပ် မြှုပ်နှံရမည် ဖြစ်ရာ အမျိုးသမီးများ၏ ပရုံးထက်တွင် အချိုးအစား မမျှစွာ တင်ရှိနေသည့် အိမ်ထောင်နှင့် မိသားစု တာဝန်၊ ဝတ္တရားများ အတွက် အချိန်မပေး နိုင်ခြင်းများ ဖြစ်လာနိုင်သည်။ ထိုအခါ မိသားစုအတွင်း တင်းမာမှုများ ဖြစ်ပွားလာကာ အမျိုးသမီး စွန့်ဦး တီထွင်သူများ၏ စီးပွားရေး ကြီးထွားလာအောင် လုပ်ဆောင်နိုင်စွမ်းကို ဖျက်ဆီးနိုင်သည်။

အမျိုးသမီးများ၏ စီးပွားရေးဆိုင်ရာ အခွင့်အာဏာကို မြှင့်တင်ပေးနိုင်သည့် ကျား၊ မ တန်းတူညီမျှမှုကို အထူး အလေးပေး ဂရုပြုသော ဥပဒေရေးရာနှင့် ဥပဒေစည်းမျဉ်း ကြပ်မတ်ထိန်းသိမ်းရေးဆိုင်ရာ စနစ်

အလုပ်သမားဥပဒေနှင့် နည်းဥပဒေများ - - ယေဘုယျအားဖြင့် မြန်မာ့ အလုပ်သမားဥပဒေများသည် ကျား၊ မ တန်းတူညီမျှမှု၊ တူညီသော အလုပ်များအတွက် လုပ်ခလစာတန်းတူညီမျှမှုကို မြှင့်တင်ထားသည်။ အမျိုးသမီးအလုပ်သမားများအတွက် အလုပ်ချိန် နာရီ ကန့်သတ်မှုမရှိ (ဥပမာ - ညဆိုင်းအလုပ်) သည့်အပြင် အလုပ်ခန့် ထားမှုတွင် အမျိုးသမီးများအား ခွဲခြားဆက်ဆံခြင်းမပြုရန် သတ်မှတ်ပြဋ္ဌာန်းထားသည်။ သို့သော် လက်တွေ့တွင်မူ အလုပ်သမား ဥပဒေ ကြပ်မတ်ထိန်းသိမ်းသူများနှင့် အလုပ်ရှင်များက

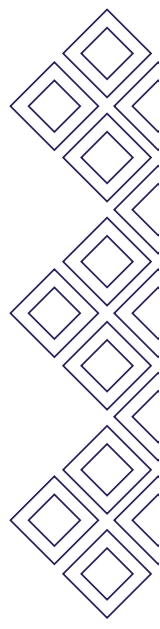
တန်းတူ ညီမျှရေး အခြေခံမူကို အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရန် သို့မဟုတ် လေးစားလိုက်နာအောင် ကြပ်မတ် ထိန်းသိမ်းရန် ပျက်ကွက်လေ့ရှိသည်ဟု လေ့လာဆန်းစစ်မှု ပြုလုပ်ချိန်တွင် အဓိက သတင်းပေးသူများက ပြောကြားသည်။ လေ့လာဆန်းစစ်မှု တွေ့ရှိချက်များတွင် အမျိုးသမီးများအနေဖြင့် အလုပ်သမားရပိုင်ခွင့်များအကြောင်း သတင်းအချက် အလက်များသိမြင်ခြင်း၊ ထိုသို့ သိမြင်ရန် မိမိတို့ အခွင့်အရေးများ အကြောင်း သတင်းပေးခြင်း၊ အကာအကွယ်ပေးမှုများ ပိုမိုခံစားနိုင်ရန် အားထုတ် လုပ်ဆောင်နေခြင်း စသည်တို့ကို လုပ်ဆောင် နေသည်ဟု ယုံကြည်လက်ခံနိုင်ဖွယ် အထောက်အထားများ မရှိပေ။ ဤကိစ္စရပ်များကို ပိုမို ကောင်းမွန်စွာ ကိုင်တွယ်နိုင်ရန် အလုပ်သမား ဥပဒေ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး စီမံကိန်းသည် အလုပ်သမားရေးရာဥပဒေများအားလုံးတွင် ကျား၊ မ တန်းတူ ညီမျှမှု သဘောတရားကို ထည့်သွင်းသွားရန် အားထုတ်သင့်ပြီး အမျိုးသမီးများအတွက် အလုပ်အကိုင် အခွင့်အရေးများကို ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရန်နှင့် ဥပဒေပိုင်း ဆိုင်ရာ အရင်းအမြစ် များကို ထိထိရောက်ရောက် ပံ့ပိုးပေးအပ်နိုင်မည့် ပိုမိုအားကောင်းသော စနစ်၊ ယန္တရားများလည်း ပါဝင်ရမည်ဖြစ်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံသည် ILO ၏ အဓိက ပြဋ္ဌာန်းချက် (၃) ခုကို သဘောတူ လက်မှတ် ရေးထိုးထားစဉ်တွင် ကျား၊ မ တန်းတူညီမျှရေးအတွက် အဓိကပြဋ္ဌာန်းချက် နှစ်ခုဖြစ်သော ပြဋ္ဌာန်းချက်အမှတ် ၁၀၀ - တူမျှသော အခကြေးငွေ၊ ၁၉၅၁ (အမှတ် ၁၀၀) နှင့် ပြဋ္ဌာန်းချက်အမှတ် ၁၁၁ - ခွဲခြား ဆက်ဆံခြင်း (အလုပ်ခန့်ထားခြင်းနှင့် အလုပ် အမျိုးအစား) ဆိုင်ရာ ပြဋ္ဌာန်းချက်၊ ၁၉၅၈ (အမှတ် ၁၁၁) တို့ကို သဘောတူ လက်မှတ် ထိုးမထားပါ။ လေ့လာ ဆန်းစစ်ခြင်း၏ ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်းတွင် ပါဝင်သော အမျိုးသမီး စွန့်ဦး တီထွင်သူများက ထောက်ပြသည်မှာ သူတို့၏ အတွေ့အကြုံ အရ အစိုးရ အရာရှိများသည် အမျိုးသမီး စွန့်ဦး တီထွင်သူများကို အလုပ်သမားဥပဒေများ၊ စည်းမျဉ်း စည်းကမ်းများနှင့် တိုင်ကြားရန် လိုအပ်ချက်များကို အသိပေးခြင်းမျိုးကို အထူးအားထုတ်ခြင်းမျိုး မရှိပါ - အသိအမြင်ဖွင့် လုပ်ငန်းစဉ် အားဖြင့် (သို့မဟုတ်) အမျိုးသမီး စွန့်ဦး တီထွင်သူများအား ရှုပ်ထွေးသော အလုပ်သမား မှတ်ပုံတင်ခြင်းများကို လမ်းညွှန်ပေးခြင်းအားဖြင့်- အမျိုးသမီး စွန့်ဦးတီထွင်သူများသည် အလုပ်သမားရေးရာ စည်းမျဉ်း စည်းကမ်းများနှင့် ပတ်သက်သော သတင်းအချက်အလက်များကို ရှာဖွေ တွေ့ရှိရန် ခက်ခဲလေ့ ရှိသည်။ ဝန်ကြီးဌာန အတွင်းရှိ မတူညီသော ဦးစီးဌာနများတွင်လည်း သီးခြား ကိုယ်ပိုင် အလုပ်သမားဥပဒေနှင့် စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများ ရှိလေရာ အထူးသဖြင့် နားလည်ရ ရှုပ်ထွေးစေသည်။

စီးပွားရေးလုပ်ငန်း မှတ်ပုံတင်ခြင်းနှင့် လိုင်စင်ရယူခြင်းဆိုင်ရာ နည်းဥပဒေများနှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ - မြန်မာနိုင်ငံတွင် အိမ်ထောင်ရှိအမျိုးသမီးများသည် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းတစ်ခုကို မှတ်ပုံတင်ရန်အတွက် ၎င်းတို့၏ ခင်ပွန်းသည်များထံမှ ခွင့်ပြုချက်များ ရယူရမည်ဟူသော ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက် မရှိသော်လည်း အချို့သော ကိစ္စရပ်များတွင် အမျိုးသမီးများသည် ၎င်းတို့၏ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းကို အိမ်ထောင်ဦးစီးအနေဖြင့် ခင်ပွန်းသည်၏ အမည်ဖြင့် မှတ်ပုံတင်ကြသည်။ ယင်းသည် ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ သို့မဟုတ် ထုံးတမ်းစဉ်လာ အလေ့အထ များကြောင့် ဖြစ်ကောင်းဖြစ်နိုင်သော်လည်း ထိုကဲ့သို့ မှတ်ပုံတင်ခြင်းက ငွေရေးကြေးရေး သို့မဟုတ် ငွေရေးကြေးရေး မဟုတ်သော ဝန်ဆောင်မှုများအား အဆိုပါအမျိုးသမီးမှ လက်လှမ်းမီရရှိနိုင်မှု၊ သူမ၏စီးပွားရေးဆိုင်ရာ အခွင့်အာဏာအနေအထားနှင့် ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်နိုင်စွမ်းတို့အပေါ် အရေးပါသော အကျိုး သက်ရောက်မှု များရှိနေသည်။

ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် ကုမ္ပဏီများ ညွှန်ကြားမှု ဦးစီးဌာန (DICA) တွင် ကော်ပိုရေးရှင်း ကုမ္ပဏီတစ်ခု မှတ်ပုံတင်ခြင်းကို အွန်လိုင်းမှ အလုံးစုံဆောင်ရွက်နိုင်သည်။ အွန်လိုင်းမှ မှတ်ပုံတင်ခြင်းသည်

အမျိုးသမီးများ အတွက် စီးပွားရေး လုပ်ငန်းကို ဆောင်ရွက်ရန် အားထုတ်ရာတွင် အချိန်ကုန် သက်သာစေသည်။ အစိုးရက ၎င်း၏ဝန်ဆောင်မှု များစွာကို ပေးအပ်ရာတွင် e-စနစ်ကို ပြောင်းလဲကျင့်သုံးလာခဲ့ချိန်၌ ကဏ္ဍအလိုက် ဝန်ကြီးဌာနများက ၎င်းတို့ကိုယ်ပိုင် စီးပွားရေးလုပ်ငန်း မှတ်ပုံတင်ခြင်းဆိုင်ရာ သတ်မှတ်ချက်များ ပါဝင်သည့် အွန်လိုင်းမှတ်ပုံတင်ရေး ပုံစံကို ပိုမိုကျင့်ကြံ အသုံးပြုလာမည်ဟု မျှော်လင့်ရသည်။

အမျိုးသမီးများစွာတို့သည် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းမှတ်ပုံတင်ခြင်းနှင့် လိုင်စင်ရယူခြင်းအတွက် လိုအပ်သော အရည်အချင်းသတ်မှတ်ချက်များကို နားလည်သိမြင်ခြင်း မရှိပဲ ဖြစ်နေနိုင်သည်။ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းနှင့် သက်ဆိုင်သော ဥပဒေ၊ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများအကြောင်း သတင်း အချက်အလက်များအား ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် လက်လှမ်းမီစွာ ရရှိနိုင်သည်ဟူသောအချက်ကို WES စစ်တမ်းတွင် ပါဝင် ဖြေဆိုခဲ့သည့် အမျိုးသမီးစွန့်ဦး တီထွင်သူများ၏ ၂၆% ကသာ သဘောတူညီခဲ့ပြီး တစ်ဝက်ခန့်က ထိုအချက်ကို သဘောတူညီမှု မရှိခဲ့ပေ။ ထို့အပြင် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းမှတ်ပုံတင်ခြင်းက “မည်သည့်” အရာဖြစ်သည်၊ “မည်သို့” လုပ်ဆောင်ရသည် ဟူသောအကြောင်းအရာနှင့် လိုင်စင်ရယူခြင်း ဆိုင်ရာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို အမျိုးသမီးများအား အသိပေးရန် အစိုးရက အထူးအားထုတ် ဆောင်ရွက်မှုမျိုးလည်း မရှိပေ။ စီးပွားရေး လုပ်ငန်း မှတ်ပုံတင်ခြင်း/ လိုင်စင်ရယူခြင်း အတွက် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းနှင့် ပတ်သက်၍ အသိအမြင် ဗဟုသုတနည်းပါးသော၊ အတန်းပညာ အဆင့် နိမ့်သော သို့မဟုတ် ဘာသာစကားဆိုင်ရာ အားနည်းသော လူနည်းစု အုပ်စု တစ်စုမှ လာရောက်သော အမျိုးသမီးများကို ပံ့ပိုးကူညီပေးမည့် အမျိုးသမီးသီးသန့် စားပွဲ ကောင်တာများ (women’s desk)လည်း မရှိချေ။ ပင်ကိုယ်သဘော သဘာဝ အရပင် SME ဌာနများ ကွန်ယက်သည် စီးပွားရေးလုပ်ငန်း အရေး ကိစ္စများနှင့် ဆိုင်သည့် သတင်းအချက်အလက်များ ဖြန့်ချိရေး၊ စီးပွားရေး အဖွဲ့အစည်းများနှင့် အမျိုးသမီး အဖွဲ့အစည်းများ အကြား မိတ်ဖက်အဖြစ် ဆောင်ရွက်ခြင်း တို့အတွက် အဓိကအကျဆုံး နေရာမှ ပါဝင်ပေလိမ့်မည်။ ထိုကိစ္စသည် မျိုးနွယ်စုငယ်များမှ အမျိုးသမီးများ၊ မသန်စွမ်း အမျိုးသမီးများ နှင့် အခြားသူများကြားတွင် အမျိုးသမီး စွန့်ဦး တီထွင်သူများ အဖွဲ့များအနေဖြင့် ရောက်ရှိလာရန် ခက်ခဲခြင်းကို တိုးတက်လာစေလိမ့်မည်။

အိမ်ခြံမြေနှင့်အမွေဆက်ခံပိုင်ခွင့် - ဥပဒေအရ အမျိုးသမီးများနှင့် အမျိုးသားများတွင် အိမ်ခြံမြေ ပိုင်ဆိုင်ခွင့်၊ အသုံးပြုခွင့်နှင့် အမွေဆက်ခံပိုင်ခွင့် တန်းတူညီမျှဖြစ်သည်။ သို့သော် လေ့လာ ဆန်းစစ်မှုများတွင် ယဉ်ကျေးမှုနှင့် ဓလေ့ထုံးတမ်းများက မြေပိုင်ဆိုင်မှု သက်သေခံလက်မှတ် ထုတ်ပေးခြင်းနှင့် အမွေဆက်ခံခြင်း အကျင့်အကြံ များတွင် အမျိုးသားများကို မျက်နှာသာပေးနေခြင်းကို တွေ့ရှိရသည်။ အမျိုးသမီးများမှာ အိမ်ခြံမြေ ပူးတွဲ ပိုင်ဆိုင် ခွင့်၊ လယ်ယာမြေလုပ်ကိုင်ခွင့် အစရှိသော ကိစ္စရပ်များမှာပင် နှစ်နာဆုံးရှုံးနေကြရသည်။ တစ်နည်းဆိုရလျှင် ထုံးတမ်းစဉ်လာ အကျင့်အကြံများ လွှမ်းမိုးကြီးစိုးနေပြီး အမျိုးသမီးများ၏ ဥပဒေပါ ရပိုင်ခွင့်များကို လေးစား တန်ဖိုးထားမှု မရှိသည့်အပြင် ဥပဒေအရ အရေးဆိုနိုင်မည့် လမ်းကြောင်းများမှာလည်း နည်းပါးသည်။ အမျိုးသမီးများ (အထူးသဖြင့် ကျေးလက်ဒေသများတွင်) မှာ ၎င်းတို့၏ လယ်ယာမြေနှင့် အိမ်ခြံမြေ အခွင့်အရေး များအကြောင်း သိမြင်နားလည်ခြင်းမရှိပေ သို့မဟုတ် လုံလုံလောက်လောက် အသိပညာပေးခြင်း မခံခဲ့ရပေ။ အမျိုးသမီးအခွင့်အရေး

အားပေးထောက်ခံသော အစုအဖွဲ့များက လယ်ယာမြေ အသုံးချမှု ဥပဒေမူကြမ်းတွင် ကျား၊ မ တန်းတူညီမျှမှု သတ်မှတ်ပြဋ္ဌာန်းချက်များ ထည့်သွင်းရေးဆွဲသွားရန် အစဉ်တစိုက် တွန်းအားပေး နေ သည်။ တချိန်တည်းမှာပင် အမျိုးသမီးများအား ၎င်းတို့၏ အိမ်ခြံမြေ ဆိုင်ရာ အခွင့်အရေးများနှင့် အမွေဆက်ခံ ပိုင်ခွင့်များအကြောင်း အသိပညာပေးရန်နှင့် ဥပဒေအရ သတ်မှတ်ပြဋ္ဌာန်း ခဲ့ပြီးဖြစ်သော အဆိုပါ စီးပွားရေး ဆိုင်ရာ ရပိုင်ခွင့်များ ရရှိပိုင်ဆိုင်နိုင်အောင် ဥပဒေ လမ်းကြောင်း အရ အရေးဆိုနိုင်မည့် စနစ်၊ ယန္တရားများကို ပေးအပ်နိုင်ရန် အတွက် ပိုမို ဦးတည်သော လုပ်ဆောင်ချက်များ လိုအပ်သည်။

WED မြှင့်တင်ရေးအတွက် ထိရောက်ကောင်းမွန်သော မူဝါဒပိုင်း ဆိုင်ရာ ခေါင်းဆောင်မှုနှင့် ပေါင်းစပ် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်မှု

မြန်မာနိုင်ငံ၏ အမျိုးသားအဆင့် မူဝါဒစာရွက်စာတမ်းများတွင် ကျား၊ မ တန်းတူညီမျှမှုနှင့် အမျိုးသမီးများ၏ စီးပွားရေးဆိုင်ရာ ပါဝင်နိုင်မှုတို့ကို မူဝါဒရေးရာ ဦးစားပေးကိစ္စရပ်များအဖြစ် အလေးပေး ထည့်သွင်းဖော်ပြ ထားသော်လည်း အမျိုးသမီး စွန့်ဦး တီထွင်မှု ဖွံ့ဖြိုးရေး (WED) အား မူဝါဒရေးရာ ဦးစားပေး ကိစ္စရပ် တစ်ခု အနေဖြင့် အရေးပါကြောင်း ရည်ညွှန်းဖော်ပြမှုများ အလွန်နည်းပါးလွန်းသည်။ SME ဖွံ့ဖြိုးရေး မူဝါဒသည် အမျိုးသမီးများ၏ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းဆိုင်ရာ အရေးကိစ္စများကို မဟာဗျူဟာမြောက် ဦးတည်ချက် လက္ခဏာ တစ်ရပ် အနေဖြင့် အလေးပေးထားခြင်း မရှိပါ။ သို့သော်လည်း အနာဂတ်ကာလတွင် ပြောင်းလဲလာလိမ့်မည်ဟု မျှော်လင့်ရသည်။ မြန်မာနိုင်ငံက ၎င်း၏ SME မူဝါဒအား အာဆီယံ SME ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ မဟာဗျူဟာမြောက် စီမံချက်(SAP-SMED)နှင့် သဟဇာတ ဖြစ်အောင် အားထုတ်လုပ်ဆောင် နေခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။

SME ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ဗဟိုဌာန (စက်မှုဝန်ကြီးဌာန)၏ အမျိုးသမီး စွန့်ဦးတီထွင်မှုဆိုင်ရာ လုပ်ငန်း စီမံချက်တွင် WED အား မူဝါဒရေးရာ ဦးစားပေး အရေး ကိစ္စတစ်ခုအဖြစ် သတ်မှတ်ကြောင်း အဓိက အထောက်အထား တစ်ရပ်အဖြစ် မြင်တွေ့နိုင်သည်။ ထိုလုပ်ငန်းစီမံချက်သည် အမျိုးသမီး စွန့်ဦး တီထွင်သူ များအား ပစ်မှတ်ထား ဦးတည်ခြင်းနှင့် အထောက်အပံ့ ပေးခြင်းက စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးမှုနှင့် တည်ငြိမ်ရေးအတွက် မူဝါဒရေးရာ အရ အရေးကြီးကြောင်း အသိအမှတ်ပြုသည်။ သို့သော် အမျိုးသမီး စွန့်ဦး တီထွင်မှု ဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းစီမံချက်မှာ အမျိုးသားအဆင့်နှင့် အစိုးရများကြား အမျိုးသမီးပိုင်စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ စတင် တည်ထောင်မှုနှင့် ဖွံ့ဖြိုးမှုကို အားပေးမြှင့်တင်နိုင်မည့် ထောင့်စုံ၊ ဘက်စုံ အထောက်အပံ့ပေးရေး လုပ်ဆောင် ချက်များ ပါဝင်သည့် WED ဖော်ဆောင် ရေးဆိုင်ရာ မဟာဗျူဟာ မူဘောင်တစ်ရပ် ဖြစ်လာရန်ကား ဝေးကွာနေ ပေသေးသည်။ လက်ရှိ ၂၀၂၀ ခုနှစ်၊ အစိုးရဘတ်ဂျက် အသုံးစရိတ် ခွဲဝေချထားမှုတွင် ဦးစားပေး အကြောင်းအရာများနှင့် စပ်လျဉ်းပြီး အကျိုးဝင် ပတ်သက်သူများ (stakeholders) နှင့် ဆွေးနွေး တိုင်ပင်မှုများကို ပြုလုပ်သွားရန် မရှိမဖြစ်လိုအပ်သည်။ ထိုအချက်များက အမျိုးသမီး စွန့်ဦး တီထွင်မှု ဖွံ့ဖြိုးရေး (WED) ဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များအတွက် စစ်မှန်သော ဘက်စုံလွှမ်းခြုံသည့် အမျိုးသားအဆင့် မဟာဗျူဟာ

စီမံချက်တစ်ရပ် နှင့် လုပ်ငန်းစဉ်များ ရေးဆွဲချမှတ်သွားရန်အတွက် ခိုင်မာ အားကောင်းသော အခြေခံအုတ်မြစ်တစ်ခုကို ချမှတ်လာ နိုင်လိမ့်မည် ဖြစ်သည်။

WED လုပ်ငန်းစီမံချက်တွင် အခြားဝန်ကြီးဌာနအချို့ ဥပမာ ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေး ဝန်ကြီးဌာနနှင့် စိုက်ပျိုးရေး ဝန်ကြီးဌာနတို့ ပါဝင်သည်။ သို့သော် ဘတ်ဂျက်အရင်းအမြစ်များ၊ ဝန်ထမ်းခန့်ထားမှုများ၊ သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးဌာနများ ထပ်တိုး ထည့်သွင်းခြင်း၊ WED မြှင့်တင်ရေးနှင့် အထောက်အပံ့ပေးရေး လုပ်ငန်းများအတွက် အစိုးရဝန်ကြီးဌာနများအကြား မူဝါဒရေးရာ ခေါင်းဆောင်မှုနှင့် ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်း ဆောင်ရွက်မှုများ ပေးအပ်နိုင် မည့်အခွင့်အာဏာတစ်ရပ် အစရှိသည်တို့ပါဝင်သော အဓိကကျသည့် အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်းဆောင် ရွက်မှုစနစ်များကို တရားဝင် ထည့်သွင်း ဖွဲ့စည်းနိုင်ရန် များစွာလုပ်ဆောင် သွားရပေဦးမည်။ အစိုးရဌာနများကြား လုံလောက်သော ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းဆောင် ရွက်မှုနှင့် ကျား၊ မ ဆိုင်ရာ ခွဲခြမ်းလေ့လာ ဆန်းစစ်မှု (gender analysis) များ မရှိပါက စီမံကိန်းများနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများသည် အမျိုးသမီး စွန့်ဦး တီထွင်သူများ၏ လိုအပ်ချက်များကို ထိထိရောက်ရောက် ကိုင်တွယ်ဖြည့်ဆည်း ပေးနိုင်မည် မဟုတ်သည့်အပြင် အမျိုးသမီး စွန့်ဦး တီထွင်သူများ ပေါ်ထွက်လာရန် ကန့်သတ်ပိတ်ပင်ထားသည့် စနစ်ပိုင်း ဆိုင်ရာ အတားအဆီးများကိုလည်း ထိရောက်စွာ ကိုင်တွယ်နိုင်မည် မဟုတ်ပေ။

ကျား၊ မ တန်းတူညီမျှမှုကို အထူး အလေးပေး ဂရုပြုသော (GENDER-SENSITIVE) ဘဏ္ဍာရေး ဝန်ဆောင်မှုများ

ကိစ္စရပ်အများစုတွင်၊ မြန်မာနိုင်ငံတွင်းမှ အမျိုးသမီး စွန့်ဦး တီထွင်သူများသည် ၎င်းတို့၏ စွန့်ဦး တီထွင် လုပ်ငန်းများ အတွက် ကိုယ်ပိုင်စုဆောင်းငွေများနှင့် တရားဝင်မဟုတ်သော ပြင်ပ ချေးငွေ အရင်းအမြစ်များကို အသုံးပြုနေရသည်။ မိသားစုနှင့် မိတ်ဆွေသူငယ်ချင်းများ ထံမှ ချေးငွေများ၊ ငွေစုငွေချေး အုပ်စုများနှင့် တရားမဝင် ငွေချေးပေးသူများ ပါဝင်ပေသည်။ လေ့လာဆန်းစစ်ချက်တွင် ပုံမှန် ဘဏ္ဍာရေး အဖွဲ့အစည်းများ၊ ဥပမာ စီးပွားရေးဘဏ်များသည် အမျိုးသမီးများ ပိုင်ဆိုင်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ၏ ဈေးကွက်အတွင်းသို့ ရောက်ရှိမှု ရှိကြောင်း အထောက်အထား အနည်းငယ်သာ တွေ့ရှိရသည်။ ဘဏ္ဍာရေး အဖွဲ့အစည်းများ၏ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းများနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများသည်လည်း ကျား၊ မ ရေးရာ အလေးပေး ဂရုပြုသည့် ချဉ်းကပ်မှု ပုံစံများ မဟုတ်သောကြောင့် အမျိုးသမီး စွန့်ဦး တီထွင်သူများ၏ ဘဏ္ဍာရေး လိုအပ်ချက်များကို ဦးတည်မှု မရှိကြောင်း တွေ့ရသည်။ အမျိုးသမီးများသည် မြေနှင့် အခြား ပိုင်ဆိုင်မှုများ ပြသရန်လည်း အားနည်း သောကြောင့် အမျိုးသမီး စွန့်ဦးတီထွင်သူများသည် ဘဏ်များမှ အာမခံဖြင့် ထုတ်ပေးသော ချေးငွေများ ရရှိရန် လည်း အားနည်းချက်များ ရှိနေသည်။ ထို့အပြင် WES လေ့လာဆန်းစစ်မှုတွင် အမျိုးသမီးများက ဖြေဆိုသည်မှာ တရားဝင် ချေးငွေထုတ်ပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများ၏ ချေးငွေ အတိုး နှုန်းထားနှင့် လိုက်လျောညီထွေဖြစ်မှု (ဥပမာ ချေးငွေ ပမာဏ၊ ပြန်လည်ပေးဆပ်ရမည့် အချိန်ကာလ အပိုင်းအခြားသတ်မှတ်ချက်) အရ ကြည့်လျှင် ၎င်းတို့၏ ငွေရေးကြေးရေး လိုအပ်ချက်များကို ဖြည့်ဆည်း ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ခြေ နည်းပါးသည်ဟု အမျိုးသမီး

စွန့်ဦး တီထွင်သူများက သတ်မှတ်ရှုမြင် ထားသည်။ စီးပွားရေးလုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်သည့် ကာလ အနည်းဆုံး သုံးနှစ်ပြည့်ပြီး ဖြစ်ရမည် ဟူသော ဘဏ်သတ်မှတ်ချက်ကလည်း လုပ်ငန်း စတင်နိုင်ရေး အထောက်အပံ့ချေးငွေများ (start-up financing)ကို လက်လှမ်းမီရရှိနိုင်မှုအား တားမြစ်ပိတ်ပင်ထားသည်။ ထို့အပြင် ဘဏ်စာရင်းသည် ဘဏ်ချေးငွေတစ်ရပ် လျှောက်ထားရန် အတွက် သတ်မှတ် လိုအပ်ချက် တစ်ရပ် ဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် ကမ္ဘာ့ဘဏ်၏ Global Findex database အရ ၂၀၁၇ တွင် မြန်မာနိုင်ငံရှိ အမျိုးသမီးများ၏ ၇၅%တွင် ဘဏ်စာရင်း မရှိပေ။

မြန်မာနိုင်ငံတွင် အမျိုးသမီးများအတွက် သင့်လျော်ညီညွတ်သော ဘဏ်လုပ်ငန်းဝန်းကျင်တစ်ရပ် ဖန်တီးရေး အတွက် သိသာသော တိုးတက်မှုများ လိုအပ်သည်။ ထိုသို့အားဖြင့် ဘဏ်လုပ်ငန်းများနှင့် ဘဏ္ဍာရေး ဝန်ဆောင်မှုများတွင် အမျိုးသမီး စွန့်ဦး တီထွင်သူများ ပါဝင်မှု တိုးတက်လာမည်။ ယင်းအတွက် အမျိုးသမီးများ၏ ဈေးကွက် (women's market) အောင်မြင် ဖြစ်ထွန်းနိုင်ခြေ အလားအလာနှင့် လိုအပ်ချက်များကို တရားဝင် အသိအမှတ်ပြုခြင်းနှင့် အတူ ဈေးကွက်မြှင့်တင်ရေး လုပ်ဆောင်ချက်မှတစ်ဆင့် အမျိုးသမီး စီးပွားရေးလုပ်ငန်း ဈေးကွက်ကို တက်တက်ကြွကြွ ပံ့ပိုးကူညီခြင်းများ လိုအပ်မည် ဖြစ်သကဲ့သို့ သူတို့၏ လိုအပ်ချက်များကို ဦးတည်သော လုပ်ငန်းနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများအတွက် ပုံစံထုတ်ခြင်းများလည်း လိုအပ်သည်။ တစ်ချိန်တည်းမှာပင် အမျိုးသမီး စွန့်ဦး တီထွင်သူများအား ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးဘဏ်များနှင့် ထိထိ ရောက်ရောက် ဆက်ဆံ ဆောင်ရွက်နိုင်အောင် သင်တန်းများနှင့် လမ်းညွှန်မှုများအားဖြင့် ပြင်ဆင်ပေး ရမည်။ ဤသည်ကို အဆုံးသတ်ရန် ၎င်းတို့၏ ငွေရေးကြေးရေး စီမံခန့်ခွဲမှု အတတ် (financial literacy) နှင့် ဘဏ်တစ်ခုနှင့် ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်မှုဆိုင်ရာ လက်တွေ့ အသုံးပြု ဗဟုသုတများကို မြှင့်တင်ပေးရန် လိုအပ်ပေမည် - ဥပမာ - ချေးငွေရယူခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်ကို ရှင်းလင်းတင်ပြခြင်း၊ မျက်မှောက်အချိန် အထိ တွက်ချက်ဖော်ပြထားသော ဘဏ္ဍာရေး ရှင်းတမ်းများဖြစ်စေခြင်း စသည်ဖြင့်။

စီးပွားရေးဘဏ်များနှင့် ချိတ်ဆက်မှုတွင် နိမ့်သော အဆင့်များတွင် ရှိနေသော်လည်း မြန်မာနိုင်ငံရှိ အမျိုးသမီး အများစုသည် အသေးစား ငွေစုငွေချေး လုပ်ငန်းများ၏ ဖောက်သည်များ ဖြစ်ကြသည်။ ဝင်ငွေနည်းသော အိမ်ထောင်စုများမှ အမျိုးသမီးများ၏ ချေးငွေရရှိရေး လိုအပ်ချက်များကို ဖြည့်ဆည်းပေးရန်အတွက် ဦးတည် ရည်ရွယ်သော အသေးစား ငွေစုငွေချေး အဖွဲ့အစည်းများစွာတို့သည် ထိုအမျိုးသမီးများ၏ ကိုယ်ရေး ကိုယ်တာ ငွေကြေးလိုအပ်ချက်များအပြင် ဝင်ငွေဖော်ဆောင်ရေးလုပ်ငန်းများ အတွက်ပါ ပံ့ပိုးကူညီလျက် ရှိသည်။ အုပ်စုလိုက် ချေးငွေထုတ်ပေးခြင်းက အသုံးပြုမှု အများဆုံး နည်းစနစ်ဖြစ်ပြီး ဥပဒေ အရ အုပ်စုလိုက် ချေးငွေ များမှာ မြန်မာကျပ်ငွေ (၆) သန်းအထိ ရှိစဉ် တစ်ဦးချင်းချေးငွေများမှာ မြန်မာကျပ်ငွေ (၁၀) သန်း (အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၆၄၅၄)၁ ရှိသည်။ ဘဏ်ချေးငွေအတွက် အနည်းဆုံးချေးငွေ ပမာဏကို လည်း မြန်မာကျပ်ငွေ သန်း (၅၀) ခန့်ဟု သတ်မှတ်ထားရာ ယင်းသည် အသေးစားလုပ်ငန်းတစ်ခုမှ နောက်တစ်ဆင့်သို့ ကြီးထွားလာရန်အတွက် လုပ်ငန်း ချဲ့ထွင်ရန် စိတ်ဝင်စားနေသော အမျိုးသမီး စွန့်ဦး တီထွင်သူများအတွက် ရရှိသောချေးငွေနှင့် လုပ်ငန်းအတွက်လိုအပ်သော ငွေပမာဏအကြား ထင်ရှားသော ကွာဟချက် (financing gap) တစ်ရပ်အဖြစ် ဖော်ပြသည်။ ဤအချက်အလက်ကို ဘဏ်လုပ်ငန်းမှ အရာရှိ တစ်ဦးက ပံ့ပိုးသော သတင်းအချက်အလက်ကို အခြေခံထားပြီး သူက ဘဏ်များသည် မြန်မာကျပ်ငွေ သန်း (၅၀) (ခန့်မှန်းခြေ အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၃၂၅၀၀) အောက်လျော့သော ချေးငွေများကို ပံ့ပိုးရန် ဆန္ဒ မရှိကြောင်း ပြောပြသည်။

အမျိုးသမီးပိုင် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအတွက် ချေးငွေ လုပ်ငန်း (loan products) များဖွင့်ပေးရန် ဘဏ်များကို အားပေးတိုက်တွန်းသင့်သည်။ ဘဏ်များ၏ ချေးငွေထုတ်ချေးခြင်း အလေ့အထများတွင် အမျိုးသမီးပိုင် စီးပွားရေး

၁ ဒီဇင် ဘာ ၂၀၁၈ ငွေလဲနွန်း မြန်မာကျပ်ငွေ ၁ သန်း = အမေရိကန် ဒေါ်လာ ၆၄၅၄.၄.

လုပ်ငန်းများအတွက် ဘဏ်ချေးငွေထုတ်ပေးနိုင်ရေးများ ပိုမိုပါဝင်နိုင်စေရန် အစိုးရက ကျောထောက် နောက်ခံပြုသော ကြွေးမြီအာမခံ စီမံကိန်းတစ်ရပ် ဖော်ဆောင်ရန် လိုအပ်သည်။ ထိုအရာသည် ချေးငွေများ အတွက် မရွှေ့ပြောင်းနိုင်သော ပိုင်ဆိုင်ပစ္စည်းများအား အာမခံအဖြစ်ထားရှိရမည် ဆိုသော သတ်မှတ်ချက်ကို ဖြည့်ဆည်းနိုင်မှု နည်းပါးသော အမျိုးသမီးများအတွက် အစားထိုး သတ်မှတ်ချက် (ဥပမာ - ချေးငွေအတွက် သတ်မှတ်ထားသော ထောက်ပံ့မှု) အာမခံချက်ဖြင့် ဖြစ်သင့်သည်။ အသေးစား ငွေစုငွေချေး စနစ်မှ ဘဏ်ချေးငွေ စနစ်သို့ ကူးပြောင်းနိုင်ရန် ပံ့ပိုးကူညီရာတွင် အမျိုးသမီး စွန့်ဦးတီထွင်သူများအတွက် ကူးပြောင်းရေးချေးငွေ ရန်ပုံငွေ (Transition Loan Fund) တစ်ရပ် တည်ထောင်ခြင်း အားဖြင့် ပံ့ပိုးကူညီ ပေးနိုင်သည်။ ဘဏ်များမှ တစ်ဆင့် အမျိုးသမီးများ ပိုင်ဆိုင်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအတွက် အရင်းအနှီး လိုအပ်ချက်များကို ဖြန့်ဝေပေးရာတွင် ချေးငွေပမာဏ (၁၀) သန်း မှ သန်း (၅၀) အတွင်း ချေးငွေများ အဖြစ် သတ်မှတ်နိုင်သည်။

ဘဏ်မှ ဝန်ဆောင်မှု ရယူသူများနှင့် ချေးငွေ လျှောက်ထားသူများကို မှတ်တမ်းရေးသွင်းရာတွင်လည်း ကျား၊ မ ခွဲခြား မှတ်တမ်းတင်ခြင်း လိုအပ်သလို ချေးငွားသူများ၏ ချေးငွားရခြင်း ရည်ရွယ်ချက်များကိုလည်း ခြေရာကောက်ထားရန် လိုအပ်ပါလိမ့်မည်။ ထို့အပြင် အသေးစား ငွေစုငွေချေး လုပ်ငန်းများကလည်း ချေးငွားသူများ၏ ချေးငွားရခြင်း ရည်ရွယ်ချက်များကို မှတ်တမ်းတင်ထားခြင်းအားဖြင့် ချေးငွေအားလုံး၏ ရာခိုင်နှုန်း မည်မျှသည် ဝင်ငွေတိုးရေးနှင့် အသေးစား စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများအတွက် ဖြစ်သည်ကို မည်မျှက ကိုယ်ရေးကိုယ်တာနှင့် အိမ်တွင်း ဘဏ္ဍာရေး လိုအပ်ချက်အတွက် ဖြစ်သည်တို့နှင့် နှိုင်းယှဉ်ကြည့်နိုင်မည်။

ကျား၊ မ တန်းတူညီမျှမှုကို အလေးပေး ဂရုပြုသော စီးပွားရေးလုပ်ငန်း ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဆိုင်ရာ အထောက်အပံ့ ပေးရေး (BDS) ဝန်ဆောင်မှုများ

ယေဘုယျအားဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံရှိ အမျိုးသမီး စွန့်ဦး တီထွင်သူများသည် စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးရေး အထောက်အပံ့များ အတွက် တရားဝင်မဟုတ်သော အရင်းအမြစ်များကို အသုံးပြုလျက်ရှိသည်။ အများအားဖြင့် အခြား လုပ်ငန်းရှင်များ၊ မိသားစုနှင့် မိတ်ဆွေများ ထံမှ ဖြစ်သည်။ ပေးအပ်လျက်ရှိသော BDS ဝန်ဆောင်မှုများ အကြောင်း နားလည်သိမြင်မှု မရှိခြင်းကလည်း စိန်ခေါ်မှု အတွက် အကြောင်းရင်းတစ်ရပ် ဖြစ်နိုင်သည်။ အုပ်စုဖွဲ့ ဆွေးနွေးမှု (FGD) တွင်ပါဝင်သော အမျိုးသမီး စွန့်ဦး တီထွင်သူများက ဖြေကြားသည်မှာ အမျိုးသမီး များစွာတို့မှာ မည်သည့် BDS ဝန်ဆောင်မှုများကို၊ မည်သည့်အချိန်၊ မည်သည့်နေရာ၌ မည်သူတို့က ပေးအပ်နေသည်ကို မသိရှိကြကြောင်း ရှင်းလင်းပြောကြားခဲ့သည်။ အမျိုးသမီး စွန့်ဦး တီထွင်သူများ အကြား အကြံပေးရေးနှင့် သင်တန်းပို့ချရေး ဝန်ဆောင်မှုများ ရရှိနိုင်အောင် မြှင့်တင်ဆောင်ရွက်ခြင်းအား ပိုမို အားထုတ်ရန်မှာ ကျယ်ပြန့်စွာ လက်လှမ်းမီစေရေးနှင့် ပူးပေါင်း ပါဝင်စေရေးတို့အတွက် အဓိကသော့ချက် တစ်ရပ် ဖြစ်နိုင်ကောင်းသည်။ SME ဗဟိုဌာနသည် ၎င်း၏ SME ဌာနများ

ကွန်ယက်မှတစ်ဆင့် SME များအတွက် BDS ဝန်ဆောင်မှုများပေး အပ်သွားရန် ဦးတည်ရည်ရွယ်စဉ်တွင် အမျိုးသမီး စွန့်ဦး တီထွင်သူများအကြား SME ဗဟိုဌာန၏ ဝန်ဆောင်မှုများအား သိမြင်မှုမှာ အကန့်အသတ်ရှိနေကြောင်း ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးမှုတွင် ပါဝင်သူများက ဖြေကြားသည်။

စွန့်ဦးတီထွင်မှု နှင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်း စီမံခန့်ခွဲမှု သင်တန်းများမှာ မြန်မာနိုင်ငံတွင် အကျယ်ပြန့်ဆုံး ပြန့်နှံ့ နေသော နည်းစနစ်ကျသည့် BDS ပုံစံ ဖြစ်သည်။ အခြားတစ်ဖက်တွင် WES စစ်တမ်း ဖြေဆိုသူများ၏ လေးပုံ၊ သုံးပုံခန့်က ၎င်းတို့သည် စွန့်ဦးတီထွင်မှု သို့မဟုတ် စီးပွားရေးလုပ်ငန်း စီမံခန့်ခွဲမှုသင်တန်း အစီအစဉ် တစ်ရပ် ရပ် တွင် ပါဝင်ခဲ့ဖူးခြင်း မရှိကြောင်း တင်ပြခဲ့ကြသည်။ ထို့အပြင် ယမန်နှစ်အတွင်း စီးပွားရေး လုပ်ငန်းငယ်တစ်ခု သို့မဟုတ် လုပ်ငန်းဌာနတစ်ခုမှ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းဆိုင်ရာ အကြံဉာဏ်များရယူခဲ့သူ ၄.၃% သာရှိပြီး ပရော်ဖက်ရှင်နယ် စီးပွားရေး အတိုင်ပင်ခံ/အကြံပေးထံမှ အကြံဉာဏ်များ ရယူခဲ့သူ ၆.၃% သာရှိခဲ့သည်။

WES စစ်တမ်းဖြေဆိုသူများက အများဆုံးတင်ပြခဲ့သည့် အဓိက အကြောင်းပြချက်များမှာ အချိန် မအားလပ်ခြင်း၊ ရရှိနိုင်သည့်အရာနှင့် ပတ်သက်၍ သတင်း အချက်အလက် ကင်းမဲ့ခြင်း၊ ၎င်းတို့ နေထိုင်ရာနယ်မြေဒေသတွင် သင်တန်းမရှိခြင်းတို့ ဖြစ်သည်။ အခြား အဟန့်အတားများမှာ သင်တန်းအစီအစဉ် အချိန်ဇယားက ၎င်းတို့ မတက်ရောက်နိုင်ချိန်များ ဖြစ်နေခြင်း နှင့် ကလေးသူငယ် စောင့်ရှောက်မှု မရနိုင်ခြင်းတို့ ဖြစ်သည်။ အမျိုးသမီးများအတွက် အချိန် တောင်းဆိုချက်များ၊ အချိန်ဇယား လိုအပ်ချက်များနှင့် နေရာဒေသနှင့် ဆက်စပ်နေသော အကန့်အသတ်များကို တုံ့ပြန်ရန် အမျိုးသမီးများအတွက် သီးသန့်ရေးဆွဲ ဖန်တီးထားသော သင်တန်းအစီအစဉ်များကို အွန်လိုင်း နှင့်/ သို့မဟုတ် စာသင်ခန်းနည်းလမ်းများကို ရောနှောအသုံးပြုကာ ဖော်ဆောင်သွားရန် လိုအပ်ကြောင်း ရှင်းရှင်းလင်းလင်း တွေ့မြင်ရသည်။ ဦးတည် အုပ်စု ဆွေးနွေးမှုတွင် ပါဝင်သူများက အမျိုးသမီးများအတွက် အချိန်နှင့် သွားလာမှုဆိုင်ရာ အဟန့်အတားများကြောင့် အွန်လိုင်းအစီအစဉ်များကို စိတ်ဝင်တစားရှိကြောင်း အတည်ပြု ပြောကြား ခဲ့ကြသည်။

ထိုလေ့လာဆန်းစစ်မှု အရ BDS ဝန်ဆောင်မှု ပေးသူများသည် အမျိုးသမီး စွန့်ဦး တီထွင်သူများ၏ လိုအပ်ချက်များကို ပိုမိုကောင်းမွန်စွာ တုံ့ပြန်ဖြေရှင်းပေးနိုင်ရန်အတွက် ၎င်းတို့၏ ချဉ်းကပ်လုပ်ဆောင်ပုံ နည်းလမ်းများတွင် ကျား၊ မ တန်းတူညီမျှမှုကို အခြေခံသော ပြုမူကျင့်ကြံမှုနှင့် သဘောထားခံယူချက်များ စွဲမြဲဖြစ်တည်လာအောင် အားထုတ်ဆောင်ရွက်မှုမျိုးကို ပြသနိုင်သည့် သက်သေ အထောက်အထား မတွေ့မြင်ခဲ့ရပေ။ ခြွင်းချက်များရှိနေသော်လည်း BDS ဝန်ဆောင်မှုများ ပေးအပ်ခြင်းကို အမျိုးသမီး စွန့်ဦး တီထွင်သူများမှ လုံလောက်သော ရင်းနှီးကျွမ်းဝင်မှု မရှိကြောင်း ခြုံငုံ၍ အကြံပြုနိုင်သည်။ သို့ဖြစ်ရာ အဆိုပါ ဝန်ဆောင်မှုများအား ပိုမို နားလည်သိမြင်လာအောင်လုပ်ဆောင်ရန်နှင့် အမျိုးသမီးတို့၏ လိုအပ်ချက်များနှင့် ကိုက်ညီပြီး အလွယ်တကူ လက်လှမ်းမီရရှိနိုင်သည့် ပိုမိုဆွဲဆောင်မှုရှိသည့် ကမ်းလှမ်းချက်များ ဖြစ်ရန် အားထုတ်သင့်သည်။ အစီအစဉ်ရေးဆွဲခြင်းနှင့် ကလေးသူငယ် စောင့်ရှောက်မှုတို့ကို အလွယ်တကူနှင့် လက်လှမ်းမီ ရရှိနိုင်ရေးတို့သည် အထူးသဖြင့် အရေးကြီးသည်။

လေ့လာဆန်းစစ်မှုအရ မြန်မာနိုင်ငံတွင်ရှိသော အဖွဲ့အစည်းများ၊ အထူးသဖြင့် အစိုးရ မဟုတ်သော နိုင်ငံတကာ အဖွဲ့အစည်းများ (NGOs) များသည် အမျိုးသမီး စွန့်ဦး တီထွင်သူများကို BDS နှင့် ဆက်စပ်နေသော ဝန်ဆောင်မှုများ ပံ့ပိုးရန် ကတိပြုမှု မြင့်မားသည်။ သို့ရာတွင် သူတို့၏ ဝန်ဆောင်မှုများကို နိုင်ငံ တစ်ဝှမ်းလုံးသို့ ရောက်ရှိအောင် ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်း မရှိပါ။ ရလဒ်အားဖြင့် လက်ရှိ စတင်နေမှုများသည် နေရာအများစုကို လုံလောက်အောင် လွှမ်းမိုးနိုင်ခြင်း မရှိကြောင်း တွေ့ရသည်။ WES နှင့် အုပ်စုဖွဲ့ ဆွေးနွေးမှုများမှ လေ့လာတွေ့ရှိချက်များအရ BDS

ဝန်ဆောင်မှုများ ရယူသော အမျိုးသမီး စွန့်ဦး တီထွင်သူ အရေအတွက် အလွန်နည်းပါးကြောင်း ရှင်းရှင်းလင်းလင်းတွေ့မြင်ခဲ့ရသည်။

BDS ဝန်ဆောင်မှုများကို မြို့ပြနှင့် ကျေးလက်ဒေသများမှ အမျိုးသမီး စွန့်ဦးတီထွင်သူများ အလွယ်တကူ ရရှိနိုင်ရန်နှင့် လက်လှမ်းမီနိုင်ရန်အတွက် BDS ဝန်ဆောင်မှု ပေးသူများသည် ၎င်းတို့ ဝန်ဆောင်မှုပေးသော နယ်မြေများကို တိုးမြှင့်ချဲ့ထွင်ရန်၊ အရေးမပါဟူ၍ ခွဲခြားဖယ်ထုတ်ခြင်းခံရသော နယ်မြေများသို့ ဝန်ဆောင်မှုများ ချဲ့ထွင်ပေးအပ်ရန်နှင့် အမျိုးသမီးများ၏သီးခြားလိုအပ်ချက်များကို တုံ့ပြန် ဖြည့်ဆည်းပေးမည့် ဝန်ဆောင်မှုများ ပေးအပ်ရန် လိုအပ်ပေမည်။ BDS ဝန်ဆောင်မှု ရယူသူများကို မှတ်တမ်းတင်ခြင်းနှင့် အစီရင်ခံခြင်းတို့တွင်လည်း ကျား၊ မ ခွဲခြား မှတ်သားရန် BDS ဝန်ဆောင်မှု ပေးသူများ အနေဖြင့် ဆက်လက်လုပ်ဆောင်ရန် လိုအပ်သည်။ ဤသို့အားဖြင့် ဝန်ဆောင်မှု ရယူမှု အချိုးတွင် ကျား၊ မ မမျှတမှုကို ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်ရုံသာမက အမျိုးသမီး စွန့်ဦးတီထွင်သူများအတွက် ဆီလျော်သောဝန်ဆောင်မှုများဖြစ်စေရန် လိုအပ်နေသောအဓိကကွက်လပ်များကိုလည်း လုံလောက်စွာ ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်မည်။

ဈေးကွက်များနှင့် နည်းပညာ လက်လှမ်းမီရရှိနိုင်မှု

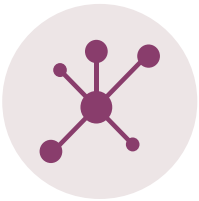
အမျိုးသမီး စွန့်ဦးတီထွင်သူများအတွက် နိုင်ငံခြားပို့ကုန် တင်ပို့မှုကို မြှင့်တင်ပေးခြင်း - WES ရလဒ်များက ညွှန်ပြသည်မှာ မြန်မာနိုင်ငံတွင် အမျိုးသမီး စွန့်ဦးတီထွင်သူများသည် ပြည်တွင်း ဈေးကွက်များတွင်သာ ရှေးဦးစွာ အကောင်အထည် ဖော်ကြပြီး သူတို့၏ ဒေသတွင်း ပြည်သူများ အကြားတွင်သာ ကျယ်ပြန့်စွာ ရောင်းဝယ် ဖောက်ကားကြသည်။ WES ရလဒ်များအရ အမျိုးသမီး စွန့်ဦး တီထွင်သူများ (WES စစ်တမ်း ဖြေဆိုသူများ) ၏ ၈.၂% ကသာ ၎င်းတို့၏ ထုတ်ကုန်များကို နိုင်ငံတကာ ဈေးကွက်များသို့ တင်ပို့ရောင်းချလျက် ရှိကြောင်း တွေ့မြင်ရသည်။ ထိုသို့ ဖြစ်ရသည်မှာ ဘာသာစကား အခက်အခဲ၊ သူတို့၏ ထုတ်လုပ်မှု ပမာဏနှင့် စီးပွားရေး၊ သူတို့ အကောင်အထည်ဖော်နေသော ကဏ္ဍ တို့ကြောင့် ဖြစ်နိုင်သော်လည်း နိုင်ငံခြားသို့ မည်သို့ တင်ပို့ရမည်ကို မသိရှိခြင်းကလည်း အဓိက အကြောင်းရင်းဖြစ်နိုင်သည်။ တွေ့ဆုံမေးမြန်းခဲ့သည့် အမျိုးသမီး စွန့်ဦး တီထွင်သူများစွာတို့သည် နိုင်ငံခြားဈေးကွက်များနှင့် ပတ်သက်သော သတင်းအချက်အလက်များနှင့် ထိုဈေးကွက်များ အတွင်းသို့ မည်သို့မည်ပုံ ဝင်ရောက်နိုင်မည်ဟူသော သတင်းအချက်အလက်များကို လက်လှမ်းမီ ရရှိနိုင်ရန် ခက်ခဲနေပြီး ထိုအချက်ကသည်ပင် ၎င်းတို့၏ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ အတွက် အဓိက အတားအဆီး အဖြစ် ပြောဆိုတင်ပြခဲ့ကြသည်။ ကန့်သတ်ချက်များ ရှိနေသော်လည်း အမျိုးသမီး စွန့်ဦး တီထွင်သူများ အတွက် နိုင်ငံတကာတွင် အရောင်းမြှင့်တင်မှု စတင်နိုင်ရန် အခွင့်အလမ်းများ ရှိနေသော်လည်း တွေ့ဆုံဆွေးနွေးခဲ့သည့် အမျိုးသမီး စွန့်ဦးတီထွင်သူများက နိုင်ငံခြားသို့ အဆင်သင့် တင်ပို့နိုင်ရန် အတွက် ၎င်းတို့တွင် အစီအစဉ်ဒီဇိုင်းများ ရရှိရန် လိုအပ်ကြောင်း ပြောကြားကြသည်။ သို့ဖြစ်ရာ အမျိုးသမီးပိုင် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများမှ ထုတ်ကုန်များကို နိုင်ငံခြားသို့ တင်ပို့ရောင်းချမှု အဆင်သင့်ဖြစ်စေရေး အတွက် ထုတ်ကုန် အရည်အသွေး မြှင့်တင်ရေးနှင့် ဈေးကွက်ကျွမ်းကျင်မှုများ တိုးတက်ကောင်းမွန်စေမည့် စွမ်းဆောင်ရည် တည်ဆောက်ရေး အစီအစဉ်များကိုလည်း

ပိုမိုအားထုတ်ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်သည်။ အမျိုးသမီး စွန့်ဦး တီထွင်သူများအတွက် ထုတ်ကုန် စံချိန်စံညွှန်းမီစေခြင်း၊ နိုင်ငံခြား ပို့ကုန် တင်ပို့မှု အခြေခံ သင်တန်း၊ ပို့ကုန်ဈေးကွက် ရှာဖွေခြင်းနှင့် နိုင်ငံတကာကုန်စည် ပြပွဲများအကြောင်း အပါအဝင် နိုင်ငံခြားပို့ကုန် တင်ပို့ရောင်းချမှု တို့အတွက် ဆွေးနွေးပွဲများနှင့် အစီအစဉ်များ ပံ့ပိုးပေးရန်ကိုလည်း အထူးအလေးပေး ဆောင်ရွက်ရန်လိုအပ်သည်။

အစိုးရ၏ ဝယ်ယူဖြည့်တင်းမှု - မြန်မာနိုင်ငံ၌ အစိုးရ၏ဝယ်ယူဖြည့်တင်းရေးစနစ်တွင်၊ အစိုးရ တင်ဒါ ခေါ်ယူမှု အတွင်း SMEs လုပ်ငန်းများ ပါဝင်မှုကို အားပေးမြှင့်တင်သည့် သို့မဟုတ် ပူးပေါင်းပါဝင်မှုကို အထောက်အပံ့ ပေးသည့် သီးသန့် စဦးဆောင်ရွက်မှုများ မရှိသလို SMEs များအတွက် ရာခိုင်နှုန်းတစ်ခု သတ်မှတ်ကာ ခွဲတမ်း အနေဖြင့် ပေးအပ်ခြင်းမျိုးလည်း မရှိပေ။ မြန်မာနိုင်ငံတွင်းရှိ စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများစွာတို့မှာ အစိုးရ၏ တင်ဒါခေါ်ယူမှုကို မသိရှိလိုက်ရပေ။ ထို့အတူ အွန်လိုင်းမှ အများ သိရှိနိုင်အောင် ခေါ်ယူခြင်းမရှိပေ သို့မဟုတ် အစိုးရ၏ ဝယ်ယူဖြည့်တင်းရေးဈေးကွက်တွင် ပါဝင်ယှဉ် ပြိုင်ရန် လိုအပ်သည့် အတွေ့အကြုံများနှင့် အသိပညာ ဗဟုသုတများ ကင်းမဲ့သည်။ အမျိုးသမီး စွန့်ဦး တီထွင်သူများအတွက် အစိုးရ တင်ဒါအခွင့်အလမ်းများနှင့် သတ်မှတ် လိုအပ်ချက်များကို အမှန်တကယ်သိရှိနားလည်စေရန်နှင့် ဈေးနှုန်း အဆိုပြုလွှာများအား ရေးသားတင်သွင်းနိုင်ရန် အတွက် မည်သို့ ပြင်ဆင်ရမည်ကို သင်တန်းများ ပို့ချပေးသင့်သည်။ ထို့အပြင် အစိုးရသည် အမျိုးသမီးပိုင် လုပ်ငန်းများကို ဦးတည်သည့် ဝယ်ယူဖြည့်တင်းရေး မူဝါဒတစ်ရပ် ရေးဆွဲကာ အမျိုးမျိုးသော လမ်းကြောင်းများ (ဥပမာ - အလုပ်ရှင် အဖွဲ့အစည်းများနှင့် အမျိုးသမီး စွန့်ဦး တီထွင်သူများ အသင်း စသည်မှတစ်ဆင့်) အမျိုးသမီးပိုင် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအတွက် တင်ဒါလုပ်ထုံးလုပ်နည်းများဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်များ လက်လှမ်းမီအောင် ဖြန့်ဝေ ပေးအပ်ခြင်းနှင့် တင်ဒါ တင်သွင်းနိုင်မည့် အခွင့်အလမ်းများကို မြှင့်တင်ခြင်းများဖြင့် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရန် စဉ်းစား သုံးသပ် သွားသင့်သည်။

အမျိုးသမီးပိုင် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများကို ပေါင်းစပ်စုစည်းပေးမည့် ပံ့ပိုးပေးသွင်းရေး ကွင်းဆက်များ (Supply chains) နှင့် ချိတ်ဆက်မှုများ - လေ့လာ ဆန်းစစ်မှုများ အရ အမျိုးသမီးပိုင် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ (ဥပမာ - အမျိုးသမီး ကုန်ထုတ်လုပ်သူများ) အား ဒေသတွင်းနှင့် ကမ္ဘာ့ အဆင့် ပံ့ပိုး ရောင်းချရေးကွင်းဆက်များ (supply chains) နှင့် ချိတ်ဆက်ရန် အလေးပေး အာရုံစိုက်သည့် မဟာဗျူဟာမြောက် အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ဆောင်ချက်များ ကင်းမဲ့ နေသည်။ ကုန်စည်/ဝန်ဆောင်မှု ပံ့ပိုးပေးသွင်းသူ (supplier) ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အစီအစဉ် နှင့် တန်ဖိုးကွင်းဆက် အစီအစဉ် အနည်းငယ်ကို မြန်မာနိုင်ငံ အတွင်း၌ အကောင် အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်နေခဲ့ပြီး၊ ဥပမာ - ခရီးသွားလုပ်ငန်းနှင့် ပင်လယ်ထွက်ကုန် ကဏ္ဍတို့ ဖြစ်သော်လည်း အများအားဖြင့် အဆိုပါ အစီအစဉ်များတွင် အမျိုးသမီးပိုင် SMEs လုပ်ငန်းများကိုပါ ပေါင်းစပ် စုစည်းသွားရန် ဦးတည်သော သို့မဟုတ် ကျား၊ မ ခွဲခြားထားသော သီးခြားပစ်မှတ်များ မရှိပေ။ ဤသို့အားဖြင့် အမျိုးသမီးပိုင် စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများသည် အဆင့်မြှင့်တင်ရေး မဟာဗျူဟာများ၊ ဈေးကွက် အခွင့်အလမ်းများနှင့် ဖွံ့ဖြိုးကြီးထွားရေး အခွင့်အလမ်းများမှ ဘေးရောက်နေနိုင်သည်။ အမျိုးသမီး ထုတ်လုပ်သူများအတွက် ဘဏ္ဍာရေး သို့မဟုတ် ဘဏ္ဍာရေးနှင့် မသက်ဆိုင်သော ထောက်ပံ့ရေး အစီအစဉ်များ ပေါ်ထွက်လာရန် အားထုတ်သင့်သည်။ ပံ့ပိုးပေးသွင်းရေး ကွင်းဆက် (supply chain) တွင် ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်နိုင်ရန်နှင့် စီးပွားရေးဆိုင်ရာ ချိတ်ဆက်မှုများ

စတင်ခြင်းတို့ကို လုပ်ဆောင်နိုင်ရန် ကုန်ထုတ်လုပ်သူအမျိုးသမီးများက မိမိတို့၏ လုပ်ငန်း အဆင့်အတန်း၊ နည်းပညာနှင့် စီမံခန့်ခွဲမှုစွမ်းရည်တို့ကို မြှင့်တင်ရန်မှာ အသက်သွေးကြောဖြစ်သည်။ ထိုသို့သော စီးပွားရေးဆိုင်ရာ ချိတ်ဆက်မှုများ စတင်ခြင်းတွင်ကြီးမားသော နိုင်ငံတကာမှ စီးပွားရေး လုပ်ငန်းကြီးများမှ တောင်းဆိုသော အရည်အသွေး အသိအမှတ်ပြု လက်မှတ်များ ရယူခြင်းများ ပါဝင်သည်။

သတင်းအချက်အလက်နှင့် ဆက်သွယ်ရေးနည်းပညာများ (ICTs) နှင့် အမျိုးသမီး စွန့်ဦး တီထွင်သူများ၏ နည်းပညာလက်လှမ်းမီ အသုံးပြုနိုင်မှု - - နိုင်ငံတစ်ခုလုံးအနေ နှင့်ဆိုလျှင် အမျိုးသမီး စွန့်ဦးတီထွင်သူများ၏ လုပ်ငန်းသုံး ICTs စွမ်းရည်ကို မြှင့်တင်ပေးမည့် ဒီဂျစ်တယ် အတတ်ပညာ ကျွမ်းကျင်မှု သင်တန်းများ (မိုဘိုင်းဖုန်း၊ စမတ်ဖုန်းနှင့် ကွန်ပျူတာများ) လိုအပ်လျက်ရှိသည် ။ WES မှ လေ့လာတွေ့ရှိချက်များအရ လက်ရှိတွင် အမျိုးသမီး စွန့်ဦး တီထွင်သူများသည် ၎င်းတို့၏ စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများတွင် ICTs ကို အခြေခံမျှလောက်သာ အသုံးပြုနေပြီး အဓိကအားဖြင့် ၎င်းတို့၏မိုဘိုင်းဖုန်းသို့မဟုတ် စမတ်ဖုန်းကို စားသုံးသူများ၊ ကုန်စည်/ ဝန်ဆောင်မှုပေးသွင်းသူများနှင့် ဆက်သွယ်ရာတွင် အသုံးပြုခြင်းဖြစ်ပြီး လုပ်ငန်းတာဝန် များအတွက် ကွန်ပျူတာ အသုံးပြုသူ အလွန်နည်းပါးသည်။

အုပ်စုဖွဲ့ ဆွေးနွေးမှု (FGD) တွင်ပါဝင်သော အမျိုးသမီးများနှင့် WES စစ်တမ်းဖြေဆိုခဲ့သော အမျိုးသမီး စွန့်ဦး တီထွင်သူများက ၎င်းတို့၏ ICT ကျွမ်းကျင်မှုများအပေါ် ယုံကြည်မှု နည်းပါးကြောင်းနှင့် အဆိုပါ ကျွမ်းကျင်မှု အတတ်ပညာများ တိုးတက်ကောင်းမွန်လာအောင် လေ့လာသင်ယူရန် စိတ်ဝင်တစားရှိကြောင်း ပြောဆို တင်ပြခဲ့ကြ၏။ တစ်ချိန်တည်းမှာပင် WES စစ်တမ်းဖြေဆိုသူများ၏ ၈၃% က ၎င်းတို့သည် ကွန်ပျူတာအသုံးပြုခြင်းသို့မဟုတ် ICTs အသုံးပြုကာ လုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်ပုံကို လေ့လာသင်ယူခြင်းတို့ အတွက် သင်တန်း အစီအစဉ် တစ်ခုခုတွင် ပါဝင်တက်ရောက်ခဲ့ဖူးခြင်း မရှိကြောင်း တင်ပြခဲ့ကြသည်။ သို့ရာတွင် WES စစ်တမ်းဖြေဆိုသူများ၏ ၆၀% အထက်က ၎င်းတို့၏ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအား တိုးတက်စေရေးအတွက် သတင်း အချက်အလက် နည်းပညာ လက်တွေ့အသုံးချသင်တန်းကို အနာဂတ်ကာလတွင် ၎င်းတို့ တက်ရောက်သင်ယူရန် ဆန္ဒအရှိဆုံး သင်တန်းအဖြစ် ထုတ်ဖော်တင်ပြခဲ့ကြသည်။

အင်တာနက်သည် အမျိုးသမီးပိုင် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ၏ ကုန်စည်များနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများအတွက် ဖြစ်နိုင်ခြေရှိသော ဈေးကွက်ရရှိရန် ကြီးမားစွာ ပံ့ပိုးပေးထားသော်လည်း ထိုသို့ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် အွန်လိုင်း ရောင်းချမှု စွမ်းဆောင်ရည် လိုအပ်မည်ဖြစ်သည်။ WES စစ်တမ်းဖြေဆိုသူများ၏ သုံးပုံ၊ တစ်ပုံ ခန့်ကသာ သူတို့၏ ကုန်စည်များကို အွန်လိုင်းတွင် ရောင်းချခဲ့သည်ဟု တင်ပြခဲ့ပြီး အများစုက ဖေ့စ်ဘုတ်မှတစ်ဆင့် လုပ်ဆောင်ခဲ့ကြခြင်း ဖြစ်သည်။ WES စစ်တမ်းဖြေဆိုသူများတွင် လုပ်ငန်း ဝက်ဘ်ဆိုက်ရှိသူ ၂၀% အောက်နည်းပါးသည်။ အင်တာနက်ဈေးကွက် ချဲ့ထွင်နိုင်ခြေနှင့် စွမ်းရည်မြှင့်တင်ခြင်းကို အတူတကွ သိမြင် စေခြင်းဖြင့် အမျိုးသမီးပိုင် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ၏ အွန်လိုင်း အသုံးပြုမှု စွမ်းဆောင်နိုင်ရည်ကို မြှင့်တင်ပေး နိုင်ရန် ရှင်းလင်းသော အခွင့်အလမ်းများ ရှိနေသည်။ အမျိုးသမီး စွန့်ဦး တီထွင်သူများအား ပရော်ဖက်ရှင်နယ် အကြံပေး ပညာရှင်များနှင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးကာ သင့်တော် ကောင်းမွန်သော ဝက်ဘ်ဆိုက်တစ်ခု ရေးဆွဲဖန်တီး ခြင်း အစီအစဉ်အား ကုန်ကျစားရိတ် မျှဝေခြင်း ပုံစံအားဖြင့် ဆွဲဆောင်မှု တစ်ရပ်အနေဖြင့် ပံ့ပိုးပေးသင့်သည်။

ဤ WES ဆန်းစစ်လေ့လာမှုများအား ခွဲခြမ်း စိတ်ဖြာရာတွင် အမျိုးသမီး စွန့်ဦးတီထွင်သူများအား ၎င်းတို့၏ စီးပွားရေးလုပ်ငန်း သို့မဟုတ် ထုတ်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းစဉ်များတွင် နည်းပညာအသုံးပြုမှု အဆင့်မြှင့်တင်နိုင် ရေးအတွက် အကြံဉာဏ်များ၊ နည်းပညာ အထောက်အပံ့များ သို့မဟုတ် ချေးငွေများ ပေးအပ်ရန် သီးခြားအား ထုတ်ဆောင်ရွက်နေမှုများကို မတွေ့မြင်ရပေ။ အဆင့်မြှင့် ထုတ်လုပ်မှုနည်းပညာများ ထည့်သွင်း အသုံး ပြုခြင်းဖြင့် ကုန်ထုတ်လုပ်မှုများ တိုးမြှင့်ရန် ဆောင်ရွက်ရာတွင် အမျိုးသမီး စွန့်ဦး တီထွင်သူများ ရင်ဆိုင်ကြုံတွေ့ရသည့် စိန်ခေါ်မှုများကိုလည်း ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းပေးရန်လိုအပ်သည်။ ထို့အပြင် အမျိုးသမီး စွန့်ဦး တီထွင်သူများ အတွက် နည်းပညာဆိုင်ရာ လက်တွေ့ အသုံးချ ဗဟုသုတများ ရရှိအောင် ဆောင်ရွက် ပေးရန် အတွက် အမျိုးသားအဆင့် ချေးငွေ အစီအစဉ်တစ်ရပ်ဖြင့်လည်း နည်းပညာသစ် အတွက် ကုန်ကျ စားရိတ်များ ရရှိနိုင်ရန် ဆောင်ရွက်ပေးခြင်းသည် အရေးကြီးသော အဆင့်များ ဖြစ်သည်။ လိုအပ်ချက် ဆန်းစစ်ခြင်းနှင့် ထုတ်လုပ်မှု လုပ်ငန်းစဉ်တွင် နည်းပညာ ပြောင်းလဲအသုံးပြုခြင်းကို ပံ့ပိုးကူညီပေးမည့် ပညာရှင်အားပေးအပ်ရမည့် ဝန်ဆောင်မှုစားရိတ်များအတွက်သာမက နည်းပညာသစ်အတွက် ကုန်ကျ စားရိတ်များ အတွက်ကိုပါ ချေးငွေ အစီအစဉ်က လွှမ်းမိုးနိုင်သင့်သည်။

မူဝါဒရေးရာ ဆွေးနွေးမှုများတွင် အမျိုးသမီး စွန့်ဦး တီထွင်သူများ ကိုယ်စားပြု ပါဝင်နိုင်ခြင်းနှင့် ပူးပေါင်း ပါဝင်နိုင်ခြင်း

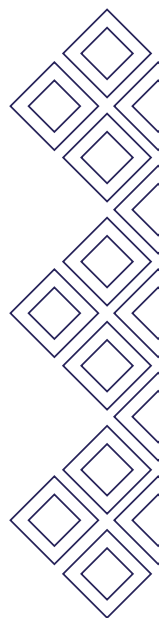
မြန်မာနိုင်ငံတွင် စီးပွားရေးအသင်းအဖွဲ့များ အတွင်းရှိ ကျား၊ မ ပါဝင်မှု အချိုးအစားနှင့် ပတ်သက်၍ ရရှိနိုင်သော အချက်အလက်များ အလွန်နည်းပါးသည်။ သို့သော် မြန်မာနိုင်ငံ ကုန်သည်နှင့် စက်မှုလက်မှု လုပ်ငန်းရှင်များ အသင်းချုပ်(UMFCCI) နှင့် ကဏ္ဍအလိုက်အသင်း အဖွဲ့များတွင် အဖွဲ့ဝင်အဖြစ် အမျိုးသမီး စွန့်ဦးတီထွင်သူများ ပါဝင်မှု ရာခိုင်နှုန်း အလွန် နည်းပါးသည်ဟု ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးမှုတွင် ပါဝင်သူများနှင့် အဓိက သတင်းပေး များက ခန့်မှန်းကြ၏။ အခြေခံအားဖြင့် အဆိုပါအသင်းအဖွဲ့များတွင် အမျိုးသားများ အလွန်အကျွံပင် လွှမ်းမိုး ကြီးစိုးထားသည်။ ထိုအသင်းအဖွဲ့များ၏ အသင်းဝင်ဖြစ်မှုနှင့် ခေါင်းဆောင်မှုတို့တွင် အမျိုးသမီးများကို လုံလုံလောက်လောက် ကိုယ်စားပြု ပါဝင်စေခြင်းမရှိပါက အမျိုးသမီး စွန့်ဦးတီထွင်သူများနှင့် ပတ်သက်သော ကိစ္စရပ်များကို ထုတ်ဖော်တင်ပြရန်၊ ကြားနာရန် သို့မဟုတ် မူဝါဒရေးရာ ဆွေးနွေးမှုများတွင် အမျိုးသမီးများ တိုးမြှင့် လုပ်ဆောင်နိုင်ရန် စိုးရိမ်စရာ ရှိသည်။ “အမျိုးသမီး စွန့်ဦး တီထွင်သူများ၏ လိုအပ်ချက်များ ပြည့်မီနိုင်ရန် အစိုးရ၏ မူဝါဒများတွင် ထည့်သွင်းရန် စီးပွားရေးနှင့် စက်မှု လုပ်ငန်းရှင်များက ရှေ့နေ လိုက်နေသည်” ဆိုသော အဆိုကို WES စစ်တမ်းဖြေဆိုသူများထဲမှ ထောက်ခံသူ အနည်းငယ်သာရှိသည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင်းရှိ ကဏ္ဍအလိုက် အသင်းအဖွဲ့များ၊ စီးပွားရေးအသင်းအဖွဲ့များ၊ အလုပ်ရှင် အဖွဲ့အစည်း များသည် ပိုမိုရင်းနှီး နွေးထွေးသော၊ ကျား၊ မ တန်းတူညီမျှမှုကို ပိုမိုအလေးပေး ဂရုပြုသော ပတ်ဝန်းကျင်များ ဖန်တီးပေးခြင်းဖြင့် အမျိုးသမီးများ အဖွဲ့ဝင်များအဖြစ် ပူးပေါင်းပါဝင်လာနိုင်စေရေးအတွက် တိုက်တွန်း အားပေးသင့်သည်။ အထူးသဖြင့် UMFCCI အနေဖြင့် အမျိုးသမီးများ၏ အကျိုးစီးပွားအတွက် ပုံစံထုတ် ထားသော သတင်းအချက်အလက် အပိုင်း၊ အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲများ၊ နိုင်ငံတကာ ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေး လုပ်ဆောင်ချက်များ စသည့် အစီအစဉ်များမှတစ်ဆင့် အဖွဲ့ဝင်အမျိုးသမီးများ၏ အကျိုးစီးပွားကို ပိုမို ဆောင်ရွက်ပေးခြင်းဖြင့် အမျိုးသမီး စီးပွားရေး လုပ်ငန်းရှင်များ များပြားလာအောင် အားပေး ဆောင်ရွက်သင့်သည်။ ထိုအစီအစဉ်များတွင် သတင်းအချက်အလက်ပေးသောကဏ္ဍ၊ အလုပ်ရုံ ဆွေးနွေးပွဲများ နှင့် အခြားသူများနှင့် နိုင်ငံတကာကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေး ဆောင်ရွက်မှုများတွင်ပူးပေါင်းပါဝင်ခွင့် များလည်း ပါဝင်သင့်သည်။ ILO အနေဖြင့်လည်း အလုပ်ရှင်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ကဏ္ဍအလိုက် အသင်းအဖွဲ့များ အတွက် စွမ်းဆောင်ရည် တည်ဆောက်ပေးသော အစီအစဉ်များမှ တစ်ဆင့် ထိုအဖွဲ့များသည် ကျား၊ မ တန်းတူညီမျှ ပါဝင်စေရေးဆောင်ရွက်မှုများ၌ အားထုတ်လာနိုင်အောင် ပံ့ပိုးပေးရန် စဉ်းစားသင့်သည်။

မြန်မာ့ အမျိုးသမီး စီးပွားရေး စွမ်းဆောင်ရည်များအသင်း (MWEA) သည် အမျိုးသမီး စွန့်ဦး တီထွင်သူ များအတွက် အကြီးဆုံး အသင်းအဖွဲ့ဖြစ်သည်။ ရုံးချုပ်ကို ရန်ကုန်တွင်လည်းကောင်း၊ မန္တလေးတွင် ရုံးခွဲ တစ်ခု နှင့် နယ်မြေဒေသ တစ်ခုချင်းစီတွင် “ရုံးခွဲငယ် အုပ်စုများ” ဖြင့် လည်းကောင်း MWEA တွင် အဖွဲ့ဝင်ပေါင်း (၂၃၀၀) ရှိသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ အတွင်းရှိ အမျိုးသမီး စွန့်ဦး တီထွင်သူ အားလုံး၏ အရေအတွက်နှင့် နှိုင်းယှဉ်လျှင် အသင်းဝင် အရေအတွက်မှာ အလွန်နည်းသည်ဟု ဆိုနိုင်သည်။ အသင်းအတွက် အဓိကစိန်ခေါ်မှုများမှာ အဖွဲ့ဝင်အရေအတွက် တိုးပွားရေး နှင့် အဖွဲ့ဝင်များအတွက် ဝန်ဆောင်မှုများ (အရင်းအမြစ်များနှင့် စွမ်းဆောင်ရည် နှစ်ခုလုံး) တိုးမြှင့်ပေးအပ်နိုင်ရေး တို့ဖြစ်သည်။ ထိုစိန်ခေါ်မှုများအတွက် နောက်ထပ် အရင်း အမြစ်လိုအပ်ချက်များ နှင့် စွမ်းဆောင်ရည်လိုအပ်ချက်များလည်း ရှိနေသည်။

ကျေးလက်ဒေသနေ အမျိုးသမီးများစွာတို့တွင် အပြန်အလှန်အထောက်အပံ့ ပြုရန် အဓိက ဦးတည် ရည်ရွယ်သော ငွေစုငွေချေး အုပ်စုများဖွဲ့စည်းထားကြသည်။ အကယ်၍ ထပ်တိုးအထောက်အပံ့များ ရနိုင်ပါက ထိုအထောက်အပံ့များသည် ကျေးလက်နေ အမျိုးသမီး စွန့်ဦး တီထွင်သူများ၏ အသေးစားစီးပွားရေး ဆိုင်ရာတွင် တိုးတက်လာအောင် ပြုစုပျိုးထောင်ပေးနိုင်လိမ့်မည်။

လုပ်ဆောင်သင့်သော အရာများကို မီးမောင်းထိုးပြရန် အတွက်နှင့် မူဝါဒများကို လွှမ်းမိုးနိုင်ရန် အတွက်ဆိုလျှင် မြန်မာ့ အမျိုးသမီး စီးပွားရေး စွမ်းဆောင်ရည်များအသင်း (MWEA) သည် စီမံကိန်း၊ ဘဏ္ဍာရေး နှင့် စက်မှု ဝန်ကြီးဌာနမှ ဖွဲ့စည်းထားသော SME ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ဗဟိုဌာန၏ အဖွဲ့ဝင် ဖြစ်သည်။ မြန်မာ့ အမျိုးသမီး စီးပွားရေး စွမ်းဆောင်ရည်များ အသင်း (MWEA) သည် အနာဂတ်တွင် အမျိုးသမီး စွန့်ဦး တီထွင်သူများ၏ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းအပါအဝင် မူဝါဒရေးရာကိစ္စရပ်များ အတွက် ဆွေးနွေးမှုများထည့်ဝင်နိုင်ရန် ပံ့ပိုးပေးရေးအတွက် အဖွဲ့ဝင်များက တောင်းဆိုထားသည်။ မြန်မာနိုင်ငံလုံး ဆိုင်ရာ အမျိုးသမီးရေးရာ ကော်မတီ (MNCWA) ၏အဖွဲ့ဝင် တစ်ဖွဲ့အနေဖြင့် မြန်မာ့ အမျိုးသမီးစီးပွားရေးစွမ်းဆောင်ရည်များ အသင်း (MWEA) သည် အမျိုးသမီးများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဆိုင်ရာ မဟာဗျူဟာ စီမံကိန်း (NSPAW) တွင် ဆွေးနွေးမှုများ ပြုရန် အခွင့်အလမ်းရှိသည်။ သို့သော် WES စစ်တမ်းဖြေဆိုသူများမှ ၂၀% အောက်နည်းသော ဖြေဆိုသူများကသာ “အမျိုးသမီးစီးပွားရေးသမားများ/ အမျိုးသမီးစွန့်ဦးတီထွင်သူများအဖွဲ့အစည်းသည် အမျိုးသမီး စွန့်ဦး တီထွင်သူ တစ်ဦး၏ အကျိုးစီးပွားများနှင့် စိုးရိမ် ပူပန်မှုများကို ထိရောက်စွာ ကိုယ်စားပြုနိုင်သည်” ဟူသော အဆိုကို သဘောတူခဲ့သည်။ ၂၂% သော ဖြေဆိုသူများကမူ “အမျိုးသမီး စီးပွားရေး သမားများ/ အမျိုးသမီး စွန့်ဦး

တီထွင်သူများအဖွဲ့အစည်းသည်အစိုးရ၏ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်မှုဖြစ်စဉ်များနှင့်မူဝါဒရေးရာများတွင်လွှမ်းမိုးနိုင်သည်” ဟူသောအဆိုကို သဘောတူခဲ့သည်။ လက်ရှိအခြေအနေ၌ တရားဝင်အမျိုး သမီးအဖွဲ့အစည်းများကိုရော၊ တရားဝင် မဟုတ်သော အမျိုးသမီး စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများကိုပါ ပေါင်းစည်းညီညွတ်စေကာ အမျိုးသမီးများ၏ အသံများကို စုစည်း၍ ကိုယ်စားပြု ပြောပေးမည့် စွမ်းဆောင်ရည်မျိုးရှိသည့် စည်းလုံးသော၊ အမျိုးသမီးများ ဦးဆောင်သော အဖွဲ့အစည်း တစ်ခု သို့မဟုတ် အသင်းချုပ်တစ်ခု မရှိပေ။

အစိုးရသည် SMEs များ၏ အရေးကိစ္စများနှင့် ပတ်သက်၍ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု နည်းလမ်းများကို အကြံပြု ဆွေးနွေး တိုင်ပင်လေ့ ရှိသည်။ မြန်မာ့ အမျိုးသမီး စီးပွားရေး စွမ်းဆောင်ရည်များအသင်း (MWEA) သည် ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍ ဖွံ့ဖြိုးရေး PSD ကော်မတီ၏ အဖွဲ့ဝင် ဖြစ်သလို SME ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ဗဟိုဌာန၏ အဖွဲ့ဝင်လည်း ဖြစ်သည်။ ဥပဒေ နှင့် စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများနှင့် အညီ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု၊ ကုန်သွယ်ရေး၊ လူ့အရင်းအမြစ်နှင့် ဘဏ္ဍာရေး လက်လှမ်းမီမှု စသည်တို့နှင့် ဆက်စပ်နေသော ကိစ္စရပ်များ အပါအဝင် အမျိုးသမီးများပိုင်ဆိုင်သော အသေးစား နှင့် အလတ်စား စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများ၊ အမျိုးသမီး စွန့်ဦး တီထွင်သူများ အပေါ် သက်ရောက်မှုများကို ဤအားထုတ်မှုများမှတစ်ဆင့် အခွင့်အလမ်းများ ပံ့ပိုးပေးနိုင်မည်။ ထို့အပြင် UMFCCI သည် ဝန်ကြီးဌာနများကြား SME ဖွံ့ဖြိုးရေး ကော်မတီနှင့် SME ဖွံ့ဖြိုးရေး လုပ်ငန်းကော်မတီတို့တွင် ကိုယ်စားပြုမှုရှိသည်။ သို့သော်လည်း ၎င်း၏အဖွဲ့ဝင် အနည်းငယ်ကသာ အမျိုးသမီး များဖြစ်ကြရာ အမျိုးသမီး စွန့်ဦး တီထွင်သူများအပေါ် အကျိုးသက်ရောက်မှု ရှိသည့် အရေးကိစ္စများအား ပုံမှန်ထုတ်ဖော်တင်ပြရန် သို့မဟုတ် ဆွေးနွေးသုံးသပ်ရန် အလားအလာနည်းပါးသည်။

ဗဟို SME ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းကော်မတီအသစ်ဆိုသောအခြေအနေအောက်တွင်အမျိုးသမီးများပိုင်ဆိုင်သောအသေးစားနှင့် အလတ်စား စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများ အတွက် အကြံပေး ကော်မတီ တစ်ရပ်ကို ဖန်တီးသင့်သည်။ ထိုကော်မတီမျိုးသည် အမျိုးသမီးများ၏ စတင်နေသော စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများနှင့် ကြီးထွားလာနေသော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအတွက် မူဝါဒများ၊ လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များ၊ လိုအပ်သော အထောက်အပံ့များ ရရှိရေး အတွက် လမ်းညွှန်ချက်နှင့် ပံ့ပိုးမှုများ ထောက်ပံ့ပေးနိုင်မည်။ SME ဖွံ့ဖြိုးရေး ဥပဒေ အရ၊ အထူး အခြေအနေ အနေဖြင့် အမျိုးသမီးများ ပိုင်ဆိုင်သော စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများ ပူးပေါင်းပါဝင်မှု တိုးတက်လာရန် အခွင့်အလမ်းများလည်း ပေးနိုင်လိမ့်မည်။

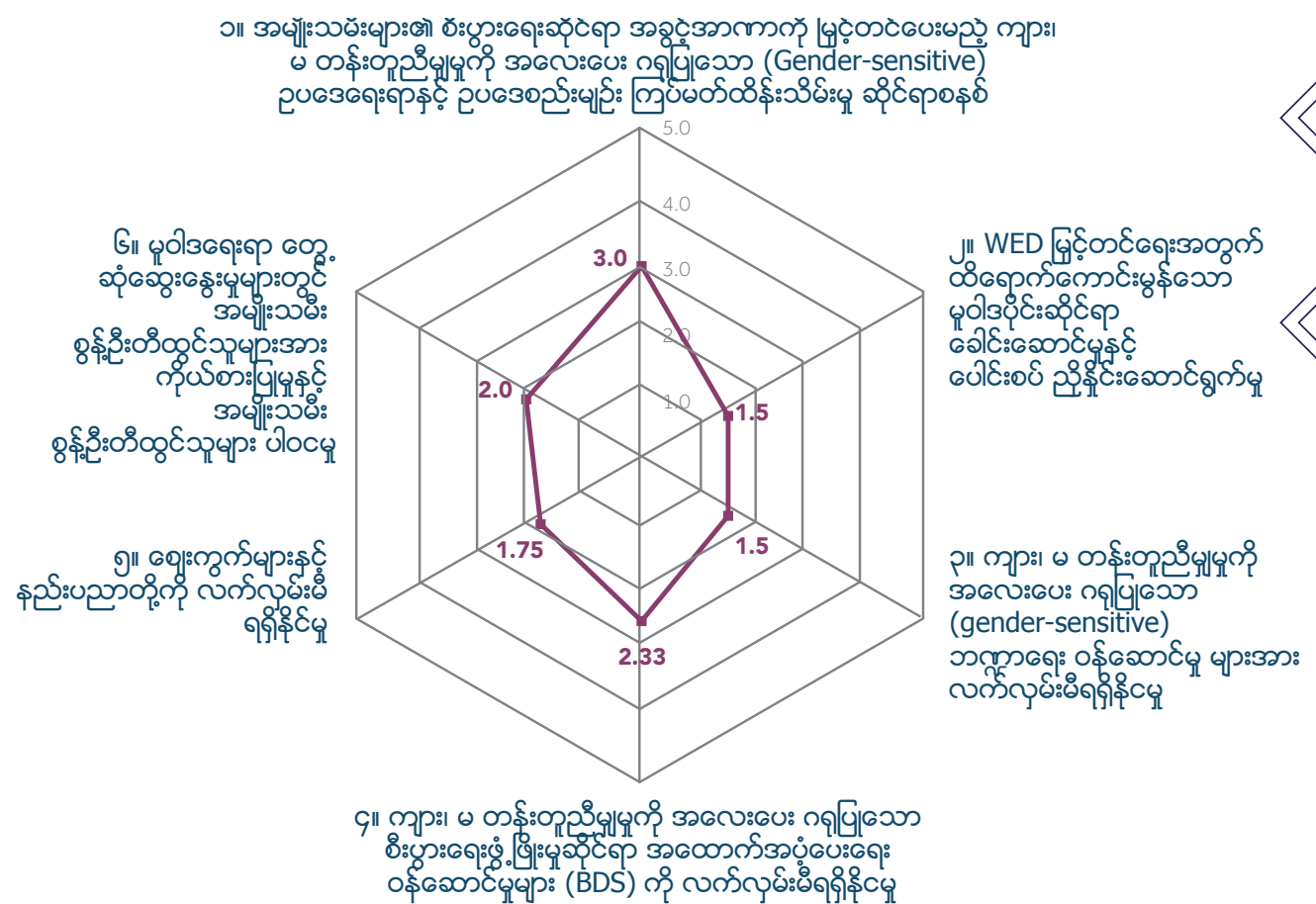
မြန်မာနိုင်ငံတွင်း WED မူဘောင်အခြေအနေများ၏ အားသာချက်များ နှင့် အားနည်းချက်များကို အကဲဖြတ်သုံးသပ်ခြင်း

ဤအစီရင်ခံစာသည် မြန်မာနိုင်ငံတွင်း WED မူဘောင် (၆) ရပ်ပါ အခြေအနေများ၏ အားသာချက်များ နှင့် အားနည်းချက်များအပေါ် အကဲဖြတ်သုံးသပ်ချက်ဖြင့် နိဂုံးချုပ်ထားပြီး မူဘောင်အခြေ အနေအပိုင်း (section) တစ်ပိုင်းချင်းစီ၏ အဆုံးတွင် ဖော်ပြထားသည့် အမှတ်ပေးဇယားမှ ညွှန်းကိန်းရမှတ်များအပေါ် အခြေခံပြီး အကဲဖြတ်ဆန်းစစ်ခြင်းဖြစ်သည်။ သက်ဆိုင်ရာအခြေအနေ တစ်ခုချင်း အတွက် ပျမ်းမျှရမှတ် (၂) မှတ်အောက် ကျနေပါက မူဘောင်အခြေအနေတစ်ခုကို အားနည်းသည်ဟု အကဲဖြတ်သုံးသပ်သည်။ အကယ်၍ ပျမ်းမျှရမှတ် (၃) မှတ် အထက်ရောက်နေပါက အားကောင်းသည်ဟုသတ်မှတ်သည်။

အားအကောင်းဆုံးမူဘောင်အခြေ အနေမှာ အခြေအနေ (၁) ဖြစ်သော “ကျား၊ မ တန်းတူညီမျှမှုကို အထူး အလေးပေး ဂရုပြုသော ဥပဒေရေးရာနှင့် ဥပဒေစည်းမျဉ်း၊ စည်းကမ်း ကြပ်မတ်ထိန်းသိမ်းမှု ဆိုင်ရာစနစ်” ဖြစ်ပြီး ပျမ်းမျှ ရမှတ် (၃)

မှတ်ဖြစ်သည်။ အောက်တွင် ပုံဖြင့် ဖော်ပြထားသည်။ အားအနည်းဆုံး မူဘောင် အခြေအနေများအနေနှင့် အခြေအနေ (၂) ဖြစ်သော “WED အားပေးမြှင့်တင်ရေးအတွက် ထိရောက်ကောင်းမွန်သောမူဝါဒ ရေးရာ ခေါင်းဆောင်မှုနှင့် ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်မှု” ဖြစ်ပြီး ပျမ်းမျှရလဒ် (၁.၅) မှတ်ဖြစ်ပြီး နောက်အားအနည်းဆုံးမူဘောင် အခြေအနေမှာ အခြေအနေ (၃) ဖြစ်သည့် “ကျား၊ မ တန်းတူညီမျှမှုကို အလေးပေး ဂရုပြုသော ဘဏ္ဍာရေး ဝန်ဆောင်မှုများ လက်လှမ်းမီရရှိနိုင်ရေး” ဖြစ်ပြီး ပျမ်းမျှရမှတ် (၁.၅) ဖြစ်သည်။ အခြေအနေ (၅) ဖြစ်သော “ဈေးကွက်များနှင့် နည်းပညာ လက်လှမ်းမီရရှိနိုင်မှု” မှာလည်း အလွန်အားနည်းပြီး အခြေအနေခွဲ လေးခုအား ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာမှု အရ ပျမ်းမျှရမှတ် ၁.၇၅ ဖြစ်သည်။ အခြေအနေ (၄) “ကျား၊ မ တန်းတူညီမျှမှုကို အလေးပေး ဂရုပြုသော BDS ဝန်ဆောင်မှုများ လက်လှမ်းမီရရှိနိုင်ရေး” ကလည်း ပျမ်းမျှရမှတ် (၃) အောက်ဖြစ်ရာ အားကောင်းခိုင်မာစေရေး လုပ်ဆောင်ချက်များ လိုအပ်နေပေသည်။ ထို့အတူ အခြေအနေ (၆) ဖြစ်သော “မူဝါဒရေးရာနီးနှော ဖလှယ်မှုများတွင် အမျိုးသမီး စွန့်ဦးတီထွင်သူများအား ကိုယ်စားပြုခြင်းနှင့် အမျိုးသမီး စွန့်ဦး တီထွင်သူများ ပါဝင်ခြင်း” ကလည်း အားကောင်းလာအောင် ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်နေသေးကြောင်း ရှင်းလင်းစွာ သိမြင်နိုင် သည်။

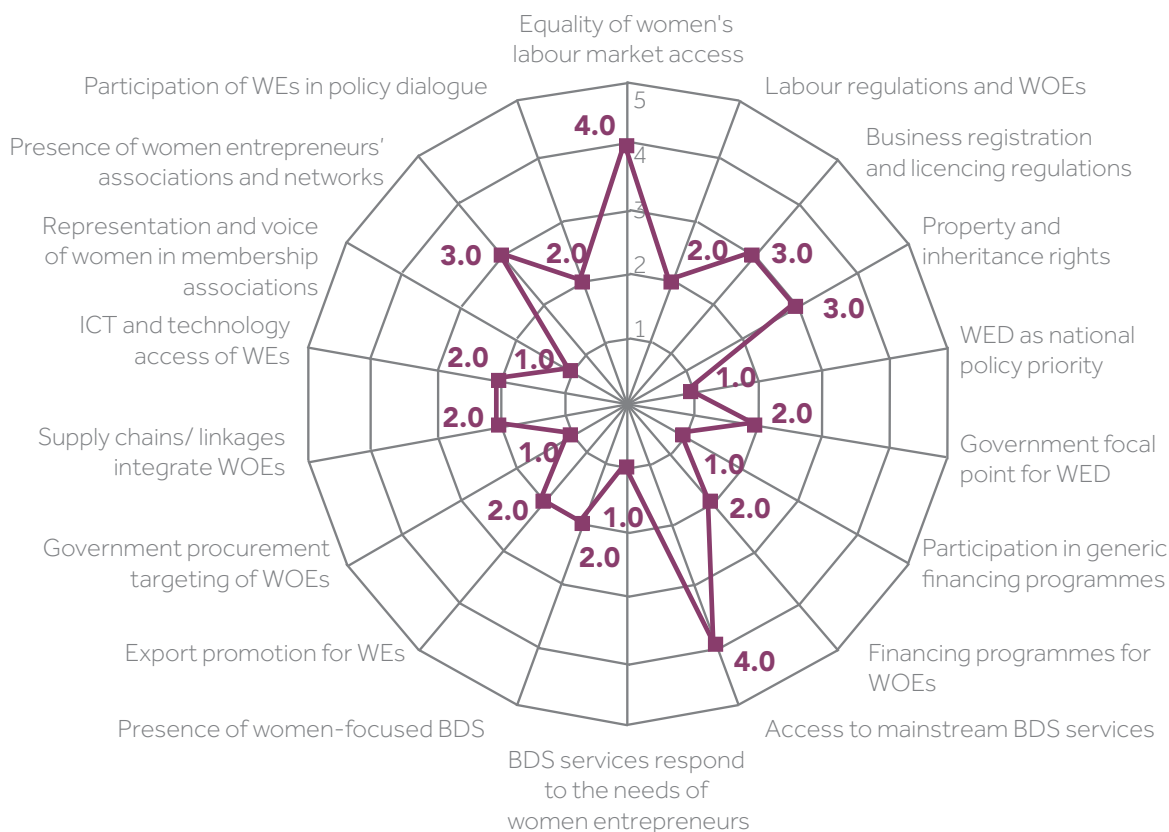
WED မူဘောင်အခြေအနေ ခြောက်ခု၏ စုစုပေါင်း ရမှတ်အဖြေ

အောက်တွင်ဖော်ပြထားသော အရေအတွက်ဆိုင်ရာ အသေးစိတ်အကဲဖြတ်သုံးသပ်မှုက အခြေအနေခွဲ တစ်ခု ချင်းစီ၏ အားသာချက်နှင့်ပတ်သက်ပြီး ပိုမိုစေ့စပ်သော အတွေးအမြင်ကို တင်ပြထားသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ အတွက် အားအကောင်းဆုံးနှင့် အားအနည်းဆုံး အခြေအနေခွဲများအကြောင်း အကျဉ်းမျှ ခြုံငုံသုံးသပ်ထားခြင်းများကို အောက်တွင်ဖော်ပြထားသည်။ ပုံတွင်ပြထားသည့်အတိုင်း ပေးမှတ် (၅) မှတ်တွင် (၄) မှတ် ရသော အားအ ကောင်းဆုံး အခြေအနေခွဲများမှာ -

- အခြေအနေခွဲ ၄ (က) ဖြစ်သော “ပင်မ BDS ဝန်ဆောင်မှုများ လက်လှမ်းမီရရှိနိုင်မှု” (ပေးမှတ် ၅ တွင် ၄ မှတ်ရ)။ ပျမ်းမျှခြင်းအားဖြင့် အမျိုးသမီးများမှာ BDS ဝန်ဆောင်မှုများကို ရရှိခံစားရသူများ၏ ၂၆% ရှိသည် ဟူသောသချာ သဘောတရားခန့်မှန်းချက် အပေါ်တွင် အခြေခံသည်။ BDS ဝန်ဆောင်မှု ရရှိခံစားရသူများတွင် ကျား၊ မ အရေအတွက်တူညီသည်ဆိုပါက အမျိုးသမီး အရေအတွက်က ဝန်ဆောင်မှု ရရှိသူများ၏ ၃၅%ရှိမည်ဖြစ်သည်။ အထက်တွင် မှတ်သားခဲ့ချက်အရ ကိုယ်ပိုင်အလုပ် အကိုင်အရေအတွက်တွက်ချက်မှုတွင် ကိုယ်ပိုင်အလုပ် လုပ်ကိုင်သူ အမျိုးသမီး အလုပ်သမား ရာခိုင်နှုန်း မှာ ၃၅% ဖြစ်သည်။
- အခြေအနေခွဲ ၁ (က-၁) “အမျိုးသမီးများ လုပ်သားဈေးကွက် လက်လှမ်းမီရရှိနိုင်မှု တန်းတူညီမျှဖြစ်ခြင်း” (ရမှတ် ၄) ။ ဥပဒေပါ တန်းတူညီမျှရေး ပြဋ္ဌာန်းချက်များအပေါ်အခြေခံသော် လည်း၊ လက်တွေ့တွင် အဆိုပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို မျက်ကွယ်ပြုထားပြီး လေးစားလိုက်နာမှုနှင့် ထိန်းသိမ်းကြပ်မတ်မှု ရရှိရန် လိုအပ်နေသည်။

အကျဉ်းချုပ် သုံးသပ်ခြင်း - အခြေအနေခွဲ အလိုက် WED မူဘောင်အခြေအနေများအပေါ် အရေအတွက်ပိုင်း ဆိုင်ရာ အသေးစိတ် အကဲဖြတ်သုံးသပ်ချက်

ပေးမှတ် (၅) မှတ်တွင် အနိမ့်ဆုံးရမှတ် (၁) မှတ်ရရှိသည့် အားအနည်းဆုံးအခြေအနေခွဲများမှာ -

- အခြေအနေခွဲ ၂ (က) ဖြစ်သော “WED သည် မူဝါဒရေးရာ အမျိုးသားအဆင့် ဦးစားပေးကိစ္စရပ်တစ်ခု” (ပေးမှတ် ၅ တွင် ၄ မှတ်ရ) ဖြစ်၏။ ဤအပြုသဘောဆောင်သော ရမှတ်မှာ အဓိကအားဖြင့် လက်ရှိ စီးပွားရေး မူဝါဒနှင့် မူဘောင်များတွင် ကျား၊ မ တန်းတူညီမျှရေးနှင့် ကျား၊ မ ပူးပေါင်း ပါဝင်မှုအား ထည့်သွင်းခြင်းနှင့် အမျိုးသမီးများ၏ စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများအတွက် လုပ်ငန်း စီမံချက်ရေးဆွဲခြင်းနှင့် ဖြစ်မြောက်အောင် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခြင်းတို့အား အရေးကြီးသည်ဟု အလေးပေးခြင်း တို့ကြောင့်ဖြစ်သည်။၂
- အခြေအနေခွဲ ၃ (က) “တရားဝင်ချေးငွေ အစီအစဉ်များတွင် အမျိုးသမီးများပါဝင်မှု” သည် အနိမ့်ဆုံး ဖြစ်ကာ အမျိုးသမီး စွန့်ဦး တီထွင်သူများ၏ ဈေးကွက်များ အောင်မြင်နိုင်ခြေ အလားအလာကို အသိအမှတ်ပြုရန် (သို့) ချိတ်ဆက်ရန်အတွက် မလှုပ်မယှက်ဖြစ်နေသော တရားဝင်ဘဏ္ဍာရေး အဖွဲ့အစည်းများ၊ အထူးသဖြင့် ဘဏ်များ၏ ချဉ်းကပ်လုပ်ဆောင်ပုံ နည်းလမ်းကြောင့် ဖြစ်သည်။ ဤ ရမှတ်သည် အမျိုးသမီး စွန့်ဦး တီထွင်သူများမှာ ယေဘုယျအားဖြင့် ကျား၊ မ သတ်မှတ်ချက်နှင့် ဆက်နွှယ်နေသော အကြောင်းပြချက်များစွာပါဝင်သည့် အကြောင်းရင်းများစွာကြောင့် ဘဏ်ချေးငွေများမရရှိနိုင်ခြင်း ဖြစ်ကြောင်း သက်သေအဖြစ် ပြသနေသည်။
- အခြေအနေခွဲ ၄ (ခ) “BDS ဝန်ဆောင်မှုများက အမျိုးသမီး စွန့်ဦး တီထွင်သူတို့၏ လိုအပ်ချက်များကို တုံ့ပြန် ဖြည့်ဆည်းပေးသည်” သည် အနိမ့်ဆုံးအမှတ်ရခြင်းမှာ ပင်မ BDS ဝန်ဆောင်မှု ပေးသူများသည် ဥပမာ တောင်းဆိုသောအချိန်များနှင့်ကိုက်ညီအောင် သင်တန်းအစီအစဉ်ဇယား ရေးဆွဲခြင်း၊ သွားလာမှု ကန့်သတ်ချက်များအတွက် အွန်လိုင်းမှသင်တန်းပေးခြင်း သို့မဟုတ် အမျိုးသမီးများထံ တက်တက်ကြွကြွအရောက်သွားကာ ဝန်ဆောင်မှုများ ရရှိနိုင်မှုနှင့် ပတ်သက်သည့် သတင်းအချက်အလက်များကို ပေးအပ်ခြင်း စသည့် အမျိုးသမီး စွန့်ဦး တီထွင်သူတို့၏ အထူးသီးသန့် လိုအပ်ချက်များအတွက် သီးသန့် ကျောရိုးမဏ္ဍိုင်ထားကာလုပ်ဆောင်သည်ဆိုသော သက်သေ သာဓက ကင်းမဲ့ခြင်းတို့ကြောင့် ဖြစ်သည်။
- အခြေအနေခွဲ ၅ (ခ) “အစိုးရ၏ ဝယ်ယူဖြည့်ဆည်းမှုသည် အမျိုးသမီးပိုင် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများကို ဦးတည် ပစ်မှတ်ထားသည်” ဆိုသည့် အချက်က အနိမ့်ဆုံး အမှတ် ရခြင်းမှာ ဝယ်ယူဖြည့်ဆည်းရေး မူဝါဒများတွင် ကျား၊ မ တန်းတူရေး ဆိုင်ရာ ထည့်သွင်းသုံးသပ် လုပ်ဆောင်မှုမျိုး မပါဝင်သောကြောင့် ဖြစ်သည်။
- အခြေအနေခွဲ ၆ (က) “စီးပွားရေးလုပ်ငန်းနှင့် ကဏ္ဍအလိုက် အသင်းအဖွဲ့များ အတွင်း အမျိုးသမီးများအား ကိုယ်စားပြုစေခြင်းနှင့် အမျိုးသမီးတို့ ၏ အသံ” က ရမှတ် နိမ့်ရသည်မှာ အဓိက စီးပွားရေးလုပ်ငန်း အသင်းအဖွဲ့များ နှင့် ကဏ္ဍအလိုက် အသင်းအဖွဲ့များမှ အဖွဲ့ဝင်များထဲတွင် အမျိုးသမီးပါဝင်မှု နည်းပါးလွန်းသည့် အချက်အပေါ်တွင် အခြေခံသည်။

၂ အကောင်အထည်ဖော်မှု စွမ်းရည် အသေးစိတ်ကို “အဓိက တွေ့ရှိချက်များ” အောက်တွင် ရှင်းပြထားသည်

အားနည်းချက်များ (စစ်တမ်း ရမှတ် (၅) မှတ်တွင် (၂)မှတ်ရ)သည့် အခြေအနေခွဲများမှာ မူဝါဒရေးရာ ဆွေးနွေးမှုများတွင် အမျိုးသမီး စွန့်ဦး တီထွင်သူများ ကိုယ်စားပြု ပါဝင်နိုင်ခြင်းနှင့် ပူးပေါင်းပါဝင်နိုင်ခြင်း၊ သတင်းအချက်အလက်နှင့် ဆက်သွယ်ရေးနည်းပညာများ (ICTs) နှင့် အမျိုးသမီး စွန့်ဦး တီထွင်သူများ၏ နည်းပညာလက်လှမ်းမီ အသုံးပြုနိုင်မှု၊ အမျိုးသမီးပိုင် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများကို ပေါင်းစပ် စုစည်းပေးမည့် ပံ့ပိုးပေးသွင်းရေး ကွင်းဆက်များ (Supply chains) နှင့် ချိတ်ဆက်မှုများ၊ နိုင်ငံတကာ ဈေးကွက်အတွက် အမျိုးသမီးများ ပိုင်ဆိုင်သော စီးပွားရေးများကို အရောင်းမြှင့်တင်ခြင်း၊ အမျိုးသမီးများကို ဦးတည်သော BDS ဝန်ဆောင်မှုများ နှင့် အမျိုးသမီး စွန့်ဦး တီထွင်သူများအတွက် ဘဏ္ဍာရေး အစီအစဉ်များ စသည်တို့နှင့် ချိတ်ဆက်နေသည့် အခြေအနေခွဲများ ဖြစ်သည်။ ကျန်ရှိနေသေးသော ပေးမှတ် (၅) မှတ်တွင် (၃) မှတ် ရခဲ့သော အခြား အခြေအနေခွဲများကို တိုးတက်အောင် ဆောင်ရွက်ခြင်းမှလည်း အကျိုးများ ရှိစေသင့်သည်။

အကြံပြုချက်များ

မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း WED မူဘောင်အခြေအနေများနှင့် အခြေအနေခွဲများ အားကောင်းခိုင်မာလာစေရန် နှင့် အမျိုးသမီး စွန့်ဦး တီထွင်သူတို့၏ အခြေအနေများ အကောင်းဘက်သို့ ဦးတည်တိုးတက်လာ စေရန်အတွက် ဤဆန်းစစ်လေ့လာမှုက အောက်ဖော်ပြပါအကြံပြုချက်များကို အဆိုပြုတင်ပြအပ်ပါသည်။ SME ဗဟိုဌာန၏ ဦးဆောင်မှုအောက်တွင် ကွဲပြားသော အကျိုးဝင်သူများ ပါဝင်ကာ ပြန်လည် သုံးသပ်ခြင်း နှင့် အကြံပြုခြင်းများ လုပ်ဆောင်၍ ဤ အကြံပြုချက်များကို အကောင်အထည် ဖော်နိုင်သည်။ သတ်မှတ်ထားသော အချိန် ကာလအတွင်း အမျိုးသမီး စွန့်ဦး တီထွင်သူများ အားကောင်းလာစေရန် ဦးတည်သည့် အထူး လုပ်ဆောင်ချက်များကို ပုဂ္ဂလိက လုပ်ငန်းလုပ်ဆောင်သူများ၊ ဘဏ္ဍာရေး အဖွဲ့အစည်းများ၊ စီးပွားရေး သမား အဖွဲ့အစည်းများ၊ အစိုးရ မဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်း (NGOs) များ၊ နိုင်ငံတကာ ကော်ပိုရေးရှင်းများ နှင့် အစိုးရတို့ ပါဝင် ဆွေးနွေး အကြံပြုကာ အမျိုးသားအဆင့် WED လုပ်ငန်းစဉ်များ ရေးဆွဲ ဖော်ထုတ် ဦးဆောင် သွား သင့်သည်။

အထွေထွေ

- i. မြန်မာနိုင်ငံတွင် အမျိုးသမီးများ၏ အသေးစားနှင့် အလတ်စား စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများ ပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် စွန့်ဦး တီထွင်မှု ဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ ကောက်ခံမှုနှင့် ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာမှု အခြေအနေများကို မြှင့်တင်ပြီး တွေ့ရှိချက်များမှ သက်သေပြချက်များကို အခြေခံကာ ထိရောက်သော မူဝါဒ နှင့် အစီအစဉ်များကို ပုံစံထုတ်ပါ။
- ii. ဒေတာဘေ့စ်တွင် မှတ်ပုံတင်ထားသည့် SME များကို ကျား၊ မ အလိုက် အချက်အလက်များ ခွဲခြား စုဆောင်းခြင်း နှင့် အစီရင်ခံခြင်းဖြင့် အမျိုးသမီးပိုင် SME များ အပါအဝင် SME များမှ SME ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ဥပဒေ အောက်တွင် အကျိုးခံစားခွင့်များ၊ ရထိုက်ပိုင်ခွင့် များ ရယူနိုင်ရန် အချက်အလက် ကောက်ခံရေးစနစ်ကို တိုးတက်ကောင်းမွန်အောင် မြှင့်တင်ပါ။
- iii. အမျိုးသား အဆင့် နှင့် ဒေသန္တရ အဆင့် များတွင် အမျိုးသမီးများ၏ အခန်းကဏ္ဍကို စွန့်ဦး တီထွင်သူများ အဖြစ် ပုံဖော်ပြသရန် နှင့် စီးပွားရေး အဆောက်အအုံအတွက် ၎င်းတို့၏ ပံ့ပိုးဖြည့်ဆည်းမှုကို အထင်အရှား ဖော်ပြရန်အတွက် အမျိုးသမီး အခန်းကဏ္ဍ မြှင့်တင်ရေး လှုံ့ဆော်စည်းရုံးလှုပ်ရှားမှု တစ်ခု စတင်မိတ်ဆက်ပါ။
- iv. အမျိုးသမီး စွန့်ဦး တီထွင်သူများ အပါအဝင် အမျိုးသမီးများ၏ အချိန် ရှားပါးမှုကို ဖြေရှင်းနိုင်ရန် အတွက် အလုပ်နှင့် မိသားစုကြား ဟန်ချက်ညီမှုနှင့် အမျိုးသမီးများနှင့် အမျိုးသားများကြား ပြုစုစောင့်ရှောက်ရေးနှင့် အိမ်ထောင် တာဝန်၊ ဝတ္တရားများအား သာတူညီမျှ ခွဲဝေမှု တို့ကို မြှင့်တင်ပေးမည့် မူဝါဒများ နှင့် အသိပညာပေးရေး လှုံ့ဆော်စည်းရုံးလှုပ်ရှား မှုများကို ရေးဆွဲချမှတ်ပါ။
- v. ကျား၊ မ ကွဲပြားမှုကို အလေးပေးသော လုပ်ငန်းခွင် နှင့် အမျိုးသမီးများကို မြှင့်မားသော ခေါင်းဆောင်မှု နေရာများတွင် တာဝန်ပေးသော လုပ်ငန်းခွင်များ အဖြစ် ပုဂ္ဂလိက လုပ်ငန်း ကဏ္ဍများတွင် ကောင်းသော အလေ့အထများကို ဖြန့်ဝေပါ။
- vi. အစိုးရ၏ အမျိုးသမီးများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဆိုင်ရာ မဟာဗျူဟာ စီမံကိန်း (NSPAW) တွင် ကျား၊ မ ကွဲပြားမှုကို ပင်မရေစီးအဖြစ် လုပ်ဆောင်သော လုပ်ငန်းစဉ်များ ဖြစ်လာရန် လုံလောက်သော ဝန်ထမ်းခန့်ထားမှုနှင့် ငွေကြေး ခွဲဝေမှုတို့ဖြင့် အကောင်အထည်ဖော်ပါ။

WED မူဘောင် အခြေအနေ (၁) - အမျိုးသမီးများ၏ စီးပွားရေးဆိုင်ရာ အခွင့်အာဏာကို မြှင့်တင်ပေးမည့် ကျား၊ မ တန်းတူညီမျှမှုကို အလေးပေး ဂရုပြုသော (Gender-sensitive) ဥပဒေရေးရာနှင့် ဥပဒေစည်းမျဉ်း ကြပ်မတ်ထိန်းသိမ်းမှု ဆိုင်ရာစနစ်

အခြေအနေခွဲ ၁ (က) “အလုပ်သမားဥပဒေများနှင့် နည်းဥပဒေများ”

i. အလုပ်သမား ရေးရာ ဥပဒေများ ပြောင်းလဲခြင်း စီမံချက်၏ တိုးတက်မှု အနေဖြင့် အလုပ်သမား ဥပဒေထဲတွင် အမျိုးသမီး အလုပ်သမားများအတွက် အခွင့်အရေးများ အနေနှင့် လုံခြုံရေး ဆိုင်ရာနှင့် တန်းတူ ညီမျှရေးဆိုင်ရာ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို ထောက်ပံ့ပေးပါ။

ii. ကျား၊ မ သဘာဝ အခြေခံ လုပ်ငန်းကွာဟချက်များကို ပယ်ဖျက်နိုင်ရန် အတွက် အနိမ့်ဆုံး လုပ်ငါး လစာ ဥပဒေပါ လုပ်ငါးလစာ တန်းတူညီမျှရေး ပြဋ္ဌာန်းချက်များ နှင့်အညီ လိုက်နာ ဆောင်ရွက်အောင် ကြပ်မတ်ထိန်းသိမ်းပါ။

iii. စွန့်ဦး တီထွင်မှု အပါအဝင်

မိရိုးဖလာမဟုတ်သော ကဏ္ဍရပ်များအတွင်း အမျိုးသမီးများ၏ အလုပ်အကိုင် တိုးတက်မှုကို ပံ့ပိုးကူညီပေးနိုင်မည့် ခွဲခြားဆက်ဆံမှု မရှိစေရေး ဆိုင်ရာ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို အားကောင်း ခိုင်မာလာအောင် ဆောင်ရွက်ပါ။

iv. အလုပ်သမားရေးရာ အရာရှိများ အနေဖြင့် အသိအမြင်ဖွင့်သော အစီအစဉ်များအားဖြင့် အလုပ်သမားရေးရာ ဥပဒေများ၊ စည်းမျဉ်းများ၊ တိုင်ကြားမှု အတွက် လိုအပ်ချက်များကို အမျိုးသမီး စွန့်ဦးတီထွင်သူများ သိရှိလာရန် အထူးအားထုတ်သင့်ပါသည်။ ထိုအားထုတ်မှု တွင် အမျိုးသမီး စွန့်ဦး တီထွင်သူများ အဖွဲ့အစည်းလည်း ပါဝင်သင့်ပါသည်။

အခြေအနေခွဲ ၁ (ခ) “စီးပွားရေးလုပ်ငန်းမှတ်ပုံတင်ခြင်းနှင့် လိုင်စင် လျှောက်ထားခြင်း”

i. စီးပွားရေးလုပ်ငန်း မှတ်ပုံတင်ခြင်းနှင့် လိုင်စင်လျှောက်ထားခြင်းဆိုင်ရာ လိုက်နာ ဖြည့်ဆည်း ရမည့်သတ်မှတ်ချက်များကို မြို့ပြနှင့် ကျေးလက်ဒေသများမှ အမျိုးသမီး စွန့်ဦး တီထွင်သူများ ထံသို့ ဖြန့်ဝေပေးအပ်နိုင်ရန်အတွက် သက်ဆိုင်ရာ အမျိုးသမီး အုပ်စုများ၊ အသင်းအဖွဲ့များနှင့် မြန်မာ့ အမျိုးသမီး စွမ်းဆောင်ရည်များ အသင်း (MWEA) တို့ မိတ်ဖက်အဖြစ် ပူးပေါင်း လုပ်ဆောင်ပါ။

ii. အွန်လိုင်းမှ စီးပွားရေး လုပ်ငန်း မှတ်ပုံတင်ခြင်းကို ဒေသအားလုံးမှ လုပ်ဆောင်နိုင်ရန် တိုးချဲ့ပြီး အမျိုးသမီး စွန့်ဦး တီထွင်သူများက သူတို့၏ စီးပွားရေး လုပ်ငန်း မှတ်ပုံတင်ခြင်းကို ပြည့်စုံစွာ လုပ်ဆောင်နိုင်ရန် အစိုးရ မဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်း (NGOs) များ၊ ဒေသတွင်း အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ဆီလျော်သော ကျေးလက် အဖွဲ့အစည်းများမှ စွမ်းရည်မြှင့် လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက် ပံ့ပိုးပေးပါ။

အခြေအနေခွဲ ၁ (ဂ) “အိမ်ခြံမြေနှင့် အမွေဆက်ခံမှု အခွင့်အရေးများ”

i. အစိုးရ အရာရှိများမှ အမျိုးသမီးများ၏ လယ်ယာမြေပိုင်ဆိုင်မှု အခြေအနေနှင့် ပတ်သက်သော အခြေခံအချက်အလက်များ ရေးဆွဲချမှတ်ပြီး လယ်ယာမြေပိုင်ဆိုင်မှု၊ အသုံးချမှုနှင့် ဖော်ဆောင်မှုဆိုင်ရာတို့အတွက် အမျိုးသမီးများက တန်းတူညီမျှအခွင့်အရေးများ ရရှိလာအောင်၊ ထိထိရောက်ရောက် ကြပ်မတ်ထိန်းသိမ်းပေးမည့် စနစ်၊ ယန္တရားများကို အသက်ဝင်အောင် ဆောင်ရွက်သင့်ပါသည်။

ii. အမျိုးသားအဆင့် လယ်ယာမြေအသုံးပြုမှု မူဝါဒအရ၊ လယ်ယာမြေ ပူးတွဲ ပိုင်ဆိုင်သူ အခွင့်အရေးများ အပါအဝင် အမျိုးသမီးများအား လယ်ယာမြေ ပိုင်ဆိုင်သူ အခွင့်အရေးနှင့် ပိုင်ဆိုင်မှုဆိုင်ရာ အခွင့်အရေးများအကြောင်း၊ သင်တန်းပေးကာ အသိအမြင် တည်ဆောက် ပေးပါ။

iii. ခရိုင်လယ်ယာမြေအသုံးချမှု ကော်မတီများမှ ရေးဆွဲသော ဒေသန္တရ လယ်ယာမြေအသုံးချမှု စီမံချက်များအား တရားဝင်အတည်ပြု ပြဌာန်းခြင်းမပြုမီ လယ်ယာမြေအသုံးချမှု မူဝါဒပါ ကျား၊ မ တန်းတူညီမျှရေး ပြဌာန်းချက်များနှင့် ကိုက်ညီမှု ရှိ၊ မရှိ စစ်ဆေးပါ။

iv. လက်ရှိ ဥပဒေများမှ ဥပဒေကြပ်မတ်ထိန်းသိမ်းရေး ပြဌာန်းချက်များ အားကောင်းလာအောင် ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် အမျိုးသမီးများ၏ ဥပဒေကြောင်းအရ အရေးဆိုနိုင်ရေး စနစ်၊ ယန္တရားများ အပါအဝင် အမျိုးသမီးများ၏ လယ်ယာနှင့်အိမ်ခြံမြေ အမွေဆက်ခံပိုင်ခွင့်၊ ပိုင်ဆိုင်ခွင့်နှင့် အသုံးပြုခွင့် တန်းတူညီမျှမှုကို အာမခံချက်ပေးပါ။

WED မူဘောင် အခြေအနေ (၂) - WED မြှင့်တင်ရေးအတွက် ထိရောက်ကောင်းမွန်သော မူဝါဒပိုင်း ဆိုင်ရာ ခေါင်းဆောင်မှုနှင့် ပေါင်းစပ် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်မှု

i. မူဝါဒရေးရာ ဦးတည်ချက်များ၊ ရည်မှန်းချက်များ၊ လုပ်ငန်းများ၊ ဘတ်ဂျက် အသုံးစရိတ်၊ စောင့်ကြည့်လေ့လာရေးနှင့် အကဲဖြတ်သုံးသပ်ရေး မူဘောင်တစ်ရပ်တို့ ပါဝင်သော WED မဟာဗျူဟာနှင့် လုပ်ငန်းစီမံချက်တစ်ရပ်ကို အကျုံးဝင် ပတ်သက်သူများနှင့် အတူတကွ ရေးဆွဲပါ။

ii. အမျိုးသမီးများ ပိုင်ဆိုင်သော SMEs များနှင့် အမျိုးသမီးများ၏ စွန့်ဦး တီထွင် လုပ်ဆောင်မှုများကို ဦးတည်၍ အားကောင်းလာအောင်

ပံ့ပိုးပေးနိုင်ရန် ရည်ရွယ်ချက်များတွင် ထည့်သွင်းလုပ်ဆောင်နိုင်မည့် အခွင့်အလမ်းများကို ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာနိုင်ရန် အတွက် SME ဖွံ့ဖြိုးရေးဥပဒေ နှင့် SME ဖွံ့ဖြိုးရေးမူဝါဒ တို့၏ ကျား၊ မ ကွဲပြားမှု အပေါ် သက်ရောက်မှုများကို ပြန်လည်သုံးသပ်ပါ။

iii. အမျိုးသမီးများ၏ စွန့်ဦး တီထွင် လုပ်ဆောင်မှုများကို ပံ့ပိုးနိုင်ရန်နှင့် မြှင့်တင်နိုင်ရန် အတွက် ဦးတည်ကာ အဆိုပြုသော လုပ်ဆောင်ချက်များ ဖြစ်လာရန်နှင့် အမျိုးသမီးများနှင့် အမျိုးသမီး

စွန့်ဦး တီထွင်သူများအတွက်ဦးတည်သော ပိုမိုထိရောက်သည့် ကျား၊ မ အခြေပြု ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်မှုများဖြစ်လာရန် မြန်မာနိုင်ငံ ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်ရေး မူဘောင်ကို ကျား၊ မ တန်းတူညီမျှမှု အခြေခံကာ ပြန်လှန်လေ့လာသုံးသပ်မှု တစ်ရပ် ပြုလုပ်ပါ။

iv. အမျိုးသမီး SMEs များအတွက် အကြံပေး ကော်မတီ တစ်ရပ် ဖန်တီးပါ - အမျိုးသမီး စွန့်ဦး တီထွင်သူများနှင့် သူတို့ကို ကိုယ်စားပြုသောအဖွဲ့အစည်းများပါဝင် ကာ - SME ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်ရေးဗဟိုဦးစီးဌာနမှဦးဆောင်ကာ အမျိုးသမီးများ၏ စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများ စတင်ချိန်နှင့် ကြီးထွားလာအောင် ဆောင်ရွက်ချိန်တို့တွင် ထောက်ပံ့ပေးမှု

စတင်နိုင်သော အစီအစဉ်များ၊ မူဝါဒများအတွက် သူတို့မှ SME ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ဗဟိုဦးစီးဌာနအား အကြံများ ပံ့ပိုးပေးသင့်သည်။ SME ဖွံ့ဖြိုးရေးဥပဒေအရ အထူးပြဋ္ဌာန်းချက်များသည် အမျိုးသမီးများပိုင်ဆိုင်သော SMEs များ ပူးပေါင်းပါဝင်မှုကိုလည်း အားကောင်းလာစေသင့် သည်။

v. အမျိုးသားအဆင့် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရာတွင် SME ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ဗဟိုဦးစီးဌာနသည် ၎င်းတို့၏ ခေါင်းဆောင်မှု အားကောင်း မြန်ဆန်လာရန်အတွက် အမျိုးသမီး စွန့်ဦးတီထွင်မှု ဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းစီမံချက် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရေး ခေါင်းစဉ်ဖြင့် အသုံးစရိတ် ဘတ်ဂျက်တစ်ရပ် ခွဲဝေပေးအပ်ပါ။

WED မူဘောင် အခြေအနေ (၃) - ကျား၊ မ တန်းတူညီမျှမှုကို အလေးပေး ဂရုပြုသော (gender-sensitive) ဘဏ္ဍာရေး ဝန်ဆောင်မှုများအား လက်လှမ်းမီရရှိနိုင်မှု

i. ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေး ချေးငွေများကို အမျိုးသမီးများက မဟာဗျူဟာမြောက်စွာ ပိုမိုလက်လှမ်းမီ ရရှိနိုင်ရေးအတွက် အတူတကွ လုပ်ဆောင်ရာတွင် ငွေစုငွေချေး အဖွဲ့များနှင့် စီးပွားရေး ဘဏ်များ အချင်းချင်းကြား ချိတ်ဆက်မှုများပြုလုပ်ရန်နှင့် အတူလက်တွဲ လုပ်ဆောင်မှုဆိုင်ရာ ဆက်ဆံရေး များ တည်ဆောက်ရန် အားပေးတိုက်တွန်းပါ။

ii. ကျား၊ မ တန်းတူညီမျှမှုကို အခြေခံသော အပြုအမူများနှင့် သဘောထားခံယူချက်များ စွဲမြဲဖြစ်တည်စေမည့် လုပ်ဆောင်ပုံနည်းလမ်းများကို ရေးဆွဲ ချမှတ်နိုင်ရန်အတွက်၊ ချေးငွေ

လျှောက်ထားခြင်းများနှင့် ချေးငွေ ရယူမှုဆိုင်ရာများတွင် ကျား၊ မ ခွဲခြားထားသော အချက်အလက်များ ကောက်ခံခြင်းနှင့်၊ ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာခြင်းများ ပါဝင်သော FAMOS စစ်ဆေး ရေး ကိရိယာကို အသုံးပြုကာ ပြည်တွင်းနှင့် နိုင်ငံတကာဘဏ်များကို ILO ၏ ပံ့ပိုးကူညီမှုဖြင့် ဗဟိုဘဏ်၏ ဦးဆောင်မှု အောက်တွင် ကျား၊ မ တန်းတူညီမျှရေးဆိုင်ရာ ဆန်းစစ်မှု ပြုလုပ်ပါ။

iii. ဘဏ်များမှ ချေးငွေရရှိရန်ခက်ခဲနေမှု ကိုပံ့ပိုးပေးခြင်း နှင့် ရင်ဆိုင်နေရသောအဓိက အတားအဆီးများကို လျော့ချပေးနိုင်ခြင်းအားဖြင့်

အမျိုးသမီးများ ပိုင်ဆိုင်သော ရှိရင်းစွဲ
စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ ဖွံ့ဖြိုးကြီးထွားလာအောင်
ပြုစုပျိုးထောင်ပေးမည့် အစိုးရက ကျော
ထောက်နောက်ခံပြုသော ချေးငွေ အာမခံ
အစီအစဉ်တစ်ရပ် ရေးဆွဲ ဖန်တီးပါ။

iv. အသေးစားချေးငွေ အများဆုံးပမာဏ
မြန်မာကျပ်ငွေ (၁၀) သန်းနှင့်
ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေး ဘဏ်ချေးငွေ
အနိမ့်ဆုံးပမာဏ မြန်မာကျပ်ငွေ သန်း (၅၀)
အကြားရှိ ချေးငွေနှစ်ရပ်ကြား လစ်ဟာချက်
(lending gap) ကို ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းရန်အတွက်
အမျိုးသမီး စွန့်ဦး တီထွင်သူများအတွက်
ကူးပြောင်းရေး ချေးငွေရန်ပုံငွေ (Transition Loan
Fund) ရေးဆွဲ ချမှတ်ကာ မိတ်ဆက် ဖော်ဆောင်ပါ။
ကမ္ဘာ့ဘဏ်၏ အမျိုးသမီး စွန့်ဦး တီထွင်သူများ

အတွက် ဘဏ္ဍာရေး စဉ်း ဆောင်ရွက်မှု (We-
fi) ကဲ့သို့သော လက်ရှိ ရှိနေသည့် နိုင်ငံတကာမှ
အမျိုးသမီးစီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင်များအတွက်
ဘဏ္ဍာရေးအခွင့်အလမ်းများကို အဆင်ပြေချိန်
တွင်ညှိနှိုင်း၍ သဘောတူညီချက်များ ရယူပါ။

v. ၎င်းတို့၏ ဝင်ငွေဖော်ဆောင်ရေးလုပ်
ငန်းများကို အကောင်အထည်ဖော်ရန်အတွက်
ချေးငွေ ရယူနေရသည့် အမျိုးသမီးများအတွက်
စံချိန်စံနှုန်းနှင့် ကိုက်ညီသော ငွေရေးကြေးရေး
စီမံခန့်ခွဲမှု အတတ် (financial literacy)
အစီအစဉ်ကို ပေးအပ်ပါ။ ထို အစီအစဉ်သည်
သတင်း အချက်အလက် စီမံခန့်ခွဲမှု အတတ် (digital
literacy) အတွက် စွမ်းရည် မြှင့်တင်ခြင်းလည်း
ပါဝင်နိုင်သည်။

WED မူဘောင် အခြေအနေ (၄) - ကျား၊ မ တန်းတူညီမျှမှုကို အလေးပေး ဂရုပြုသော စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးမှုဆိုင်ရာ အထောက်အပံ့ပေးရေး ဝန်ဆောင်မှုများ (BDS) ကို လက်လှမ်းမီရရှိနိုင်မှု

i. စီးပွားရေးလုပ်ငန်းဆိုင်ရာ
သတင်းအချက်အလက်များ ဖြန့်ဝေပေးအပ်ရန်နှင့်
အမျိုးသမီးများ ပိုင်ဆိုင်သော နှင့် အမျိုးသမီးများ
ဦးဆောင်သော MSMEs များအတွက်
ရရှိနိုင်သော စီးပွားရေး ဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုများကို
ပံ့ပိုးပေးအပ်ရန်အတွက် ကျား၊ မ တန်းတူညီမျှမှုကို
အလေးပေး ဂရုပြုသော ဝက်ဘ်ဆိုက်တစ်ခုကို
အစိုးရက ရေးဆွဲဖန်တီးကာ အကောင်အ ထည်ဖော်
ဆောင်ရွက်ပါ။

ii. BDS ဝန်ဆောင်မှု ပေးသူများအနေဖြင့်
အမျိုးသမီး စွန့်ဦး တီထွင်သူများ၏
လိုအပ်ချက်များနှင့် အညီ ၎င်းတို့၏ အစီအစဉ်များနှင့်

ဝန်ဆောင်မှုများကို တိတိကျကျ ဖန်တီးနိုင်ရန် ကျား၊
မ အလိုက် သတင်း အချက်အလက်များကို ခွဲခြား
ကောက်ခံကာ လေ့လာဆန်းစစ်ပါ။

iii. အမျိုးသမီးများကို ဝန်ဆောင်မှုများ
ပေးအပ်ရာတွင် သူတို့၏ အခွင့်အလမ်းများ နှင့်
စိန်ခေါ်မှု များကို သိမြင်မှုအား မြှင့်တင်ကာ
ဝန်ဆောင်မှု ပေးအပ်သူများက ကျား၊ မ ကွဲပြားမှု
နှင့် အခြား ကွဲပြားမှုများကို အလေးပေး ဂရုပြုသော
BDS ဝန်ဆောင်မှု ပေးအပ်သူများ ဖြစ်လာရန် ILO
၏ နည်းပညာ ပံ့ပိုးမှုများနှင့် နည်းပညာပိုင်းတွင်
စွမ်းဆောင်ရည် တည်ဆောက်ပါ။ (ဥပမာ - FAMOS
စစ်ဆေးရေး ကိရိယာ)

iv. အမျိုးသမီး စွန့်ဦး တီထွင်သူများအတွက် ကမ်းလှမ်းနိုင်သော ဝန်ဆောင်မှုများ ပေးနိုင်ရန် အတွက် စိတ်အားတက်ကြွစွာ မြှုပ်နှံဆောင်ရွက်သော သတင်း အချက်အလက်ရယူရန် အခန်းငယ် (kiosk) ကို SME ဌာနများအားလုံး အတွင်းတွင် ဖန်တီးပါ။ ဝန်ဆောင်မှုများတွင် ဘဏ္ဍာရေး ဝန်ဆောင်မှု အဖွဲ့အစည်းများ၊ အခြား အမျိုးသမီး ကွန်ယက်များ နှင့် အမျိုးသမီး စွမ်းဆောင်ရည်များ အသင်း (MWEA) တို့မှ တစ်ဆင့် စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများကို မှတ်ပုံတင်ရာ တွင် အထောက်အပံ့ပေးမှုနှင့် ဆိုရှယ်မီဒီယာအား အရောင်းမြှင့်တင်ရေးအတွက် အသုံးပြု ခြင်းတို့ ပါဝင်သင့်သည်။

v. SME ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ဗဟိုဦးစီးဌာန၏ အခြေခံမူ အရ မြန်မာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ အမျိုးသမီး

ရေးရာကော်မတီ နှင့် အမျိုးသမီးစွမ်းဆောင်ရည် များအသင်း (MWEA) တို့သည် အမျိုးသမီး များ၏ စွန့်ဦး တီထွင်မှု စင်တာ သို့မဟုတ် အမျိုးသမီး စွန့်ဦး တီထွင်သူများ ဖွံ့ဖြိုးရေး စင်တာ တစ်ခု ထူထောင်ရန် အဆိုပြုကာ၊ အကောင်အထည်ဖော်ရန် အစီအစဉ် ရေးဆွဲသင့်သည်။ ထိုနေရာသည် အမျိုးသမီးများ၏ ထုတ်ကုန်များကို ပြသရန်၊ ထုတ်ကုန်များကို ဈေးကွက်သို့ ပို့ဆောင်ရန်အတွက် အကြံပြုချက်များ ရယူနိုင်ရန်၊ ထုတ်ကုန် ဒီဇိုင်း နှင့် အရည်အသွေး အတွက် အထောက်အပံ့များ ရရှိရန်၊ ICT နှင့် စီမံခန့်ခွဲမှု သင်တန်းများ နှင့် နည်းပညာရပ်များ ပါဝင်သော အမျိုးသမီး စွန့်ဦး တီထွင်သူများအတွက် စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးမှု ဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုများကို ဆန်းသစ်သောနည်းလမ်းများနှင့် ထောက်ပံ့ပေးခြင်းများပြုလုပ်ရန် နေရာ ဖြစ်သင့်သည်။

WED မူဘောင် အခြေအနေ (၅) - ဈေးကွက်များနှင့် နည်းပညာတို့ကို လက်လှမ်းမီ ရရှိနိုင်မှု

i. နိုင်ငံခြား ပို့ကုန်တင်ပို့သူများ သင်တန်းနှင့် အမျိုးသမီး စွန့်ဦး တီထွင်သူများအတွက် လမ်းညွှန်ပေးရေး အစီအစဉ် တစ်ရပ်ကို ရေးဆွဲဖန်တီးပေးအပ်ကာ ဥပမာ- SheTrades နှင့် the GREAT Women in ASEAN initiative တို့မှတစ်ဆင့် နိုင်ငံတကာမှ အလေ့အကျင့် ကောင်းများ တည်ဆောက်ပေးခြင်း။

ii. စက်မှု ဝန်ကြီးဌာန၊ မြန်မာနိုင်ငံ ကုန်သည် နှင့် စက်မှု၊ လက်မှု အသင်းချုပ်၊ အမျိုးသမီး စွမ်းဆောင်ရည်များ အသင်း (MWEA) ၊ the Great Women in ASEAN initiative ၊ နိုင်ငံတကာ စက်မှု အသင်းချုပ်နှင့် အခြား အဖွဲ့အစည်းများသည်

အမျိုးသမီး စွန့်ဦး တီထွင်သူများအတွက် နိုင်ငံခြားပို့ကုန် တင်ပို့ ရောင်းချမှုကို မြှင့်တင်ရာတွင် ကဏ္ဍ အလိုက် သီးခြားဖြစ်သောကုန်စည်ပြပွဲများ စီစဉ်ကျင်းပ ပေးပါ။

iii. အစိုးရ၏ ဝယ်ယူဖြည့်တင်းမှု အခွင့်အလမ်းများနှင့် လိုအပ်သော သတ်မှတ်အရည်အချင်းများ အကြောင်းကို အမျိုးသမီး စွန့်ဦး တီထွင်သူများနှင့် အမျိုးသမီး အဖွဲ့များက ပိုမိုသိရှိနားလည် လာအောင် အစိုးရ၏ ဝယ်ယူဖြည့် တင်းရေးဌာနများအနေဖြင့် လုပ်ဆောင်ပေးသင့်သည်။ အစိုးရ၏ ဝယ်ယူဖြည့်တင်းရေး အခွင့်အလမ်းများကို မည်သို့ လက်လှမ်းရမည် ဆိုသည် နှင့် ဈေးနှုန်း

သတင်းအချက်အလက်များ ပိုမို သိရှိလိုပါက <http://www.shetrades.com> တွင်ကြည့်ပါ။

အဆိုပြုလွှာများ မည်သို့ ပြင်ဆင်ရမည်တို့ကို BDS ဝန်ဆောင်မှုပေးသူများ နှင့် ကော်ပိုရေးရှင်းများက သင်တန်းများဖြင့် ပံ့ပိုးပေးသင့်သည်။

iv. အမျိုးသမီး စွန့်ဦး တီထွင်သူများ အတွက် တန်ဖိုးကွင်းဆက်နှင့် ပံ့ပိုးပေးသွင်းရေး ကွင်းဆက်များ နှင့် သက်ဆိုင်သော ရှိရင်းစွဲ အကျင့်အကြံကောင်းများကို ချဲ့ထွင် ဆောင်ရွက်ပါ။ (ဥပမာ MEDA အစီအစဉ် “အမျိုးသမီးများ အတွက် ဈေးကွက် အခွင့် အလမ်းများ တိုးတက်စေခြင်း” နှင့် ILO တန်ဖိုး ကွင်းဆက်အစီအစဉ်များ)

v. အမျိုးသမီး စွန့်ဦး တီထွင်သူများအတွက် စီးပွားရေး ဆိုင်ရာ သတင်း အချက်အလက် စီမံခန့်ခွဲမှု အတတ် “digital literacy for business” သင်တန်းအစီအစဉ် တစ်ရပ်

ရေးဆွဲ ချမှတ်ကာ ပေးအပ်ပါ။ ထို သင်တန်းတွင် စီးပွားရေး လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုတွင် သတင်း အချက်အလက် နည်းပညာ မိတ်ဆက် နိဒါန်းတစ်ရပ်၊ လူမှုကွန်ယက်အပါအဝင် ICT ကိရိယာများအသုံးပြုမှု၊ အွန်လိုင်းရောင်းဝယ်ရေး ပလက်ဖောင်းများအပြင် အခြေခံ ကွန်ပျူတာ ကျွမ်းကျင်မှုများကို ထည့်သွင်းရပေမည်။

vi. အမျိုးသမီးများပိုင်ဆိုင်သော MSMEs များအတွက် ICT Voucher အစီအစဉ်တစ်ရပ် ရေးဆွဲ ချမှတ်မှုကို လေ့လာစစ်ဆေးပါ။ ထိုလုပ်ငန်းများအတွက် သင်တန်းနှင့် အခြား BDS ဝန်ဆောင် မှုများ ပိုမိုလက်လှမ်းမီရရှိပြီး ၎င်းတို့၏ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများတွင် ICTs များ စီစဉ်ရေးဆွဲကာ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် အတွက်ဖြစ်သည်။

WED မူဘောင် အခြေအနေ (၅) - မူဝါဒရေးရာ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးမှုများတွင် အမျိုးသမီး စွန့်ဦးတီထွင်သူများအား ကိုယ်စားပြုမှုနှင့် အမျိုးသမီး စွန့်ဦးတီထွင်သူများ ပါဝင်မှု

i. ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဆိုင်ရာ သုံးပွင့်ဆိုင် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးမှု နှင့် အခြား အကျိုးဝင်သူများ နှင့် ဆွေးနွေးမှုများတွင် အမျိုးသမီး စွန့်ဦး တီထွင်သူများ အမှန်တကယ် ကိုယ်စားပြုနိုင်အောင် အတိုင်းအတာများကို ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာကာ ဆောင်ရွက်ပါ။

ii. အမျိုးသမီး အသင်းဝင် တိုးမြှင့်ခြင်း၊ လုပ်ဆောင်ချက်နှင့် မူဝါဒ ရေးဆွဲမှုများတွင် အမျိုးသမီး စွန့်ဦးတီထွင်သူများကို ထည့်သွင်းခြင်း နှင့် ကျား၊ မ ကွဲပြားမှုကို တုံ့ပြန်မှုရှိသော ဝန်ဆောင်မှု ပံ့ပိုးခြင်းများကို UMFCCI အပါအဝင်

အလုပ်ရှင်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ကဏ္ဍအလိုက် အသင်း အဖွဲ့များက လုပ်ဆောင်လာနိုင်ရန် စွမ်းဆောင်ရည် များတည်ဆောက်ပေးခြင်းဖြင့် ပံ့ပိုး ကူညီ ပါ။

iii. မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း အမျိုးသမီး စွန့်ဦးတီထွင်မှု ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် အထောက်အပံ့ ဖြစ်စေမည့် ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများနှင့် အစီအစဉ်များကို ထောက်ခံလှုပ်ရှား ဆောင်ရွက်သည့် အမျိုးသမီး စွန့်ဦးတီထွင်သူများ အသင်းများ၏ စွမ်းဆောင်ရည်ကို အားကောင်းခိုင်မာအောင် လုပ်ဆောင်ပေးပါ။

ILO Regional Office for Asia and the Pacific

United Nations Building
Rajdamnern Nok Avenue
Bangkok 10200, Thailand
Tel.: +662 288 1234
Fax: +622 280 1735
Email: BANGKOK@ilo.org
www.ilo.org/asia

Sasakawa Peace Foundation

The Sasakawa Peace Foundation Building
1-15-16 Toranomom, Minato-ku
Tokyo 105-8524, Japan
Tel.: 03-5157-5430
Fax: 03-5157-5420
Email: spfpr@spf.or.jp
www.spf.org/en